LIET. BIBLIOGR. TARNYBOS DOVANA

011669

Echoes of Homeland — Lithuanian Weekly

AIDAI TĖVIŠKĖS

Registered at G.P.O. Melbourne for transmission by post as a periodical Price 1/6

VI METAI MELBOURNE, 1961 m. gegužės 9 d. Nr. 18 d. (263)

Trys neturtingi vaikai - piemenėliai: Pranukas, Jacinta ir Liucija, kuriems 1917 m. pasirodė Fatimoje šv. Marija.

ABEJOJA PASIRINKIMU

Kada JAV vyriausybės asmenys ginčijasi, kas kaltas dėl Kubos nepasisekimo, katalikų laikraščiai The Tablet ir Our Sunday iškėlė klausimą, ar iš viso padarytas teisingas pasirinkimas. Tie laikraščiai nurodo, kad savo laiku JAV departamentas rėmė Castro kaip Kubos išvaduotoją. Dabar jau norima Castro nuversti. Pasirinktas jo įpėdinis M. Cardona, kurį dabar remia JAV departamentas ir CIA. Tačiau Cardona juk buvo Castro šalininkas ir jis kartu kovojo prieš Batistą. Cardonai tenka atsakomybė už dabartinių Castro diktatūrinių įstatymų parengimą, neiškiriant ir šaudymų po revoliucijos.

Šie katalikų laikraščiai nurodo kad Cardona su Castro persiskyrė ne del nusistatymo komunizmo atžvilgiu. Taip pat apie Cardoną yra susispietę tokie asmenys kaip Varona ir Ray, kurie yra kairieji. Cardonos revoliuciniame štabe kaip tik pagrindinę rolę lošia kairieji. Taigi, jeigu Castro būtų nuverstas ir jo vietoje atsisėstų minėtieji asmenys, padėtis vargu pasikeistų — abejoja Our Sunday laikraštis. Dar keisčiausia, kad revoliuciniame komitete kontrolę kairiesiems pa imti padėjo JAV vyriausybės žmonės — nurodo laikraštis.

Baltieji Rūmai, kuriuose spauda vis dar ieško, kas kaltas dėl invazijos nepasisekimo į Kubą ir ką reikėtų apkaltinti.

Kas Kaltas - Neranda

Nepasisekus invazijai į Kubą, JAV spaudoje vis dar nenustojama ieškoti, kas kaltas dėl nepasisekimo Kubos reikale. Kennedy pasiskubino visą nepasisekimo atsakomybę pasiimti ant savęs. Tačiau niekas tuo nenori tikėti ir ieško vadinamų 'atpirkimo ožių' NYT labiausia kaltina Central Intelligence Agency, kuriai vadovauja A. W. Dulles (mirusio Dulles brolis). Pagal laikraštį šita organizacija ėmėsi iniciatyvos Kubos reikale ir viską blogai pramatė ir apskaičiavo. NYHT nurodo, kad Kubos invazijos planą Kennedy perėmė iš buvusio prezidento. Tame plane buvo numatyta, kad invaziją į Kubą turėjo remti JAV lėktuvai. Prie Kennedy nuomonės dėl to plano pasidalino: CIA ir generalinis štabas buvo nuomonės, kad invaziją reikia vykdyti, o tuo tarpu valstybės departamentas buvo tam priešingas. Kennedy pasirinko kompromiso kelią: invazijos planą vykdyti, tačiau JAV karo pajėgos invazijoje nedalyvauja. Taip ir buvo padaryta.

Tačiau kitas amerikiečių laikraštis Newsweek informuoja, kad prezidentas pasikvietė Rusk ir jam priminė, kad jis nebuvo padaręs pareiškimo prieš invazijos planą tada, kai tam buvo laikas. Tuo pat metu teisingumo sekretorius R. Kennedy, durdamas pirštu į valstybės sekretoriaus padėjėjo Bowes krūtinę sakė: aš suprantu, kad jūs kalbate pasisakęs prieš šią operaciją (Kubos invaziją). Tad leiskite man priminti, kad jūs to nepadarėte. Jūs buvote už.

Journal American rašo, kad po Kubos nepasisekimo, prezidentas linksta į veiksmo žmones ir ateityje numatęs remtis tais bendradarbiais, kurie pasižymi darbais, o ne iškilmingais žodžiais. Šitokiais žmonėmis prezidentas laiko R. Kennedy ir Johnsoną.

Kokių žygių imsis prezidentas šiuo metu neaišku. Tuo tarpu jis paskyrė atsargos gen. Taylor, jog jis per pora mėnesių ištirtų pusiau karinių organizacijų ir žvalgybos veikimą.

Juokinga, Bet Taip Yra

Paskutiniu laiku atsakomybė už nepasisekimus Kuboje verčiama Central Intelligence Agency direktoriui Allen Dalles, kuris nu matoma, kad pasitrauks iš pareigų dėl senatvės, nes jau yra 68 metų amžiaus. Jo vietoje būsias pavaduotojas R. Bissell, kurio žinioje kaip tik buvo Kubos reikalai. Amerikiečių spauda rašo, kad ši žinyba iš pagrindų būsianti reorganizuota. Tas bus padaryta po gen. Taylor tyrimų ir apklausinėjimų. Masei skirta amerikiečių spauda reikalauja aiškios antikomunistinės linijos. Esą dabartiniai nepasisekimai kelia nepasitikėjimą vyriausybe ir joje esančiais asmenimis. Intelektualų vyk doma ir siūloma politika esanti nusigyvenusi ir netinkama. Abejojama dėl kai kurių vyriausybės narių patriotiškumo. Vyriausio teismo pirmininkas apkaltino amerikiečius profesorius. Viena amerikiečių organizacija suorganizavo kursus antikomunistinei veiklai nagrinėti. Į kursus įsirašė per dvi dienas 1100 klausytojų nežiūrint to, kad už kiekvieną paskaitą klausytojas turėjo su mokėti po du dolerius. Esą daugelis klausytojų pirmą kartą išgirdo tiesą apie komunizmą. Ne vienas klausytojas buvęs tiek sujaudintas, kad nežinojo, ką iš viso besakyti. Šis atsitikimas rodo, kiek JAV yra žmonių, kurie neturi reikiamo supratimo apie komunizmo pavojų.

PATAIKYK, JEI GUDRUS

Prie Leipzigo, komunistinėje Vokietijos zonoje, buvo suimti trys valstybinio fabriko darbininkai. Vienas už tai, kad į darbą pavėlavo kelias minutes: jis apkaltintas sabotažu. Antras už tai, kad atėjo penkiom minutėm anksčiau: jį apkaltino šnipinėjimu fabriko paslapčių. Trečias dėl to, kad buvo punktualus. Pas jį rastas vakarų Vokietijoje gamintas laikrodis. Jis apkaltintas kontrabanda.

Mirė E. J. Harrisonas

Londone bal. 23 d. po sunkios ligos mirė Ernest John Harrisonas, buvęs Anglijos vicekonsulas Vilniuje ir Kaune pirmaisiais nepriklausomybės metais. Iš profesijos žurnalistas, Harrisonas ir paskiau pasitarnavo Lietuvai savo raštais: buvo Eltos korespondentas 1921-40 prie Lietuvos pasiuntinybės, parašė Lithuania Past and Present 1922, Lithuania 1928, Lithuania's Fight for Freedom. Paskutiniu metu gyveno su žmona labai skurdžiai. Mirė sulaukęs 88 metų.

Gali Suirti PYLIMAS

Alžyro generolų sukilimas sujaukė daug reikalų ne tik pačioje Prancūzijoje, bet ir tarptautiniuose baruose. Politinis de Gaulle planas sudaryti Vidužemio pylimą, gali būti sukilimo įvykių sukliudytas. De Gaulle pirmykštis planas buvęs reformuoti Nato, įtraukiant į jį ir Ispaniją. Bet kai kuriem Nato nariam priešinantis prieš Ispaniją, de Gaulle sustojo prie idėjos sudaryti Vidužemio jūros sąjungą, kurios centre būtų Prancūzija, rytiniame sparne Italija ir Graikija, vakariniame Ispanija. De Gaulle labai vertino, kada Ispanijos vyriausybė uždrau dė išvykti iš Ispanijos gen. Salanui ir kt. Tačiau kai šio sukilimo metu Salanas pasirodė Alžyre, Paryžiuje kilo įtarimų, kad Ispanijos vyriausybė bus pro pirštus pažiūrėjusi į jo išbėgimą. Iki tokios nuotaikos išsisklaidys, galįs užkliūti ir de Gaulle Vidužemio jūrų pylimo planas.

Dalyvaus ir lietuviai

Lietuvių delegacija vyks į Tarp tautinio Laisvųjų profesinių sąjungų centro egzilėje 6-jį kongresą, kuris įvyks gegužės 26-28 dienomis Briuselyje. Prieš kongresą įvyks dar centro tarybos posėdis. Tarybos nariai iš lietuvių yra J. Glemža ir J. Vilčinskas.

Prieš Mus Konspiracija

Praėjusią savaitę spaudos konferencijoje prezidentas Kennedy pakartotinai priminė didelę grėsmę, kurios pavėsyje šiandien ran dasi pasaulis. Prezidentas įsakmiai nurodė:

— Aš galiu pasakyti, kad joks karas nesudarė tokios grėsmės mūsų saugumui ir niekad grėsmė nebuvo tokia aiški ir tokia betarpiška, kaip kad yra šiandien.

— Nereikia laukti karo paskel bimo. Prieš mus visame pasaulyje monolitiška, beatodairiška konspiracija, kuri savo ekspansijos sferas imasi plėsti infiltracijos būdu vietoje invazijos; perversmais vietoje rinkimų; grąsinimais vietoje pasirinkimo; partizanų veikla naktimis vietoje armijos veiklos dieną. Savo parengimus jie paslepia; savo nepasisekimus užglosto; savo nesutarimus nutyli. Jokios išlaidos jiems nekelia klausimo; jokios paslaptys neskelbiamos. Jie veda šaltąjį karą su karo meto drausmingumu ir atkaklumu.

— Kiekvienas laikraštis dabar dėl savo pranešimo kelia klausimą: ar tai yra naujiena. Visa, ko aš norėčiau iš spaudos, tai, kad jūs pridėtumėte dar vieną klausimą: ar tai yra valstybės saugumo interesui — kalbėjo prezidentas Kennedy.

Provoslavų Kovos Prieš Komunistus

Apie provoslavų - ortodoksų bažnyčios padėtį Sovietų Rusijoje iki šiol nedaug žinome. Šiek tiek žinių suteikė šiais metais tremtinių katalikų suvažiavime, įvykusiame Fuldoje, Vakarų Vokietijoje, skaitęs paskaitą rusas teologas Cyrilas Fotiev.

Dr. P. Bačys

Savo pranešime Fotiev pasakė, kad šiuo metu Sovietų Sąjungoje, nežiūrint keliasdešimties metų ateistinės propagandos ir atvirų persekiojimų, yra apie 30 - 40 milijonų praktikuojančių provoslavų tikinčiųjų. Iš 80.000 cerkvių, veikusių prie caro, šiuo metu yra naudojamos 20.000. Švenčių metu yra toks didelis tikinčiųjų skaičius, kad daugelyje vietų pamaldas tenka laikyti atvirame ore. Iš šešių kunigų seminarijų, iki šiol dar veikiančių, kas metai išleidžiama vis dar nuo 200 iki 500 šventikų. Jaunimas labai veržiasi į šias seminarijas, bet archirejai negali visų norinčių priimti įstoti į seminarijas dėl valdžios nustatyto riboto skaičiaus.

Iki šiol komunistai puldavo daugiausia katalikus. Provoslavų tiesiog neužkabinėdavo. Nuo pat revoliucijos pradžios provoslavų hierarchija padarė kuo didžiausias nuolaidas sovietų valdžiai ir daugelyje atvejų talkininkavo diskredituoti vakariečių politiką.

Paskutiniuoju metu, sovietams suaktyvinus ateistinę veiklą, Maskvos patriarchas Aleksejus pasijuto priverstas griežčiau pasipriešinti komunistams, kad išlaikytų pačius esminius tikėjimo principus. Šių metų "Taikos konferencijoje", įvykusioje Maskvoje, patriarchas Aleksejus pasakė ilgą kalbą, kurioje, vietoje, kaip seniau, smerktų vakariečių imperializmą, jis kalbėjo apie provoslavų bažnyčios nuopelnus rusų tautai. Jis sakė: milijonai provoslavų padarė didelį įnašą į Rusijos valstybės gyvenimą dar tuo metu, kada Rusijos valstybė tik pradėjo formuotis. Jie kovojo už šeimos teises, smerkė vergiją ir aukštus nuošimčių lupikavimus. Jie pažadino tautoje atsakingumo ir pareigos jausmus. Labai dažnai provoslavų tikyba užpildė valstybinės įstamdavystės spragas. Provoslavija sukūrė meno paminklus, kuriais ir šiandieniniai žmonės didžiuojasi. Sunkiais tautai laikais šventikai drąsino žmones kovoti už laisvę. Taip buvo kovoje prieš Napoleoną, taip buvo ir paskutiniojo karo metu. Šimtmečių bėgyje provoslavų bažnyčia daug padarė brandindama tautoje valstybinį sąmoningumą ir tautinį susipratimą.

Komunistai nelaukė tokios 83 metų amžiaus patriarcho kalbos. Jie šią patriarcho kalbą išsiaiškino kaip kovos paskelbimą ateistiniam sovietų judėjimui. Po šios Aleksejaus prakalbos Taikos kon ferencijos pirmininkas G. G. Karpov buvo nušalintas, kad jis praleido ar bent nesutrugdė šios patriarcho kalbos viešame taikos konferencijos posėdyje. Ne po ilgo, senelis patriarchasbuvo užpul tas vieno jaunuolio Maskvos katedroje pamaldų metu ir veiksmais įžeistas. Žmonės užpuoliką išmetė, bet policija jam nieko nedarė. Tai reiškia, kad jaunuolio veiksmas buvo patvirtintas iš aukščiau. Panašus, tik daug didesnio masto įvykis buvo suorganizuotas Kijevo katedroje. Apie 100 komjaunuolių įsibrovė į katedrą pamaldų metu ir pradėjo triukšmauti ir dainouti antireliginės dainas, kol žmonės juos išmetė. Policija į tai visai šaltai pasižiūrėjo nieko nedarydama. Atrodo, kad dabar atėjo eilė ir provoslavams. Ateistinis komunizmas, negalėdamas "įtikinimo" keliu nugalėti tikėjimo, griebiasi provokacijos ir smurto bet kokio tikėjimo sunaikinimui.

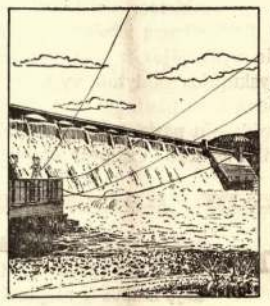

Vaizdeliai iš kairės: Didžiausia JAV Grand Coulee užtvanka ant Columbia upės turinti 4173 pėdas ilgio; Pirmasis Galilėjaus teleskopas; Šis roplys gyvena 150 metų, o muselė tik 20 minučių

Geriau Kalėjimas Nei Valst. Mokykla

Mr. Smith ir jo žmona, abu mokytojai, gyv. St. Helene Anglijoje, dėl lėšų stokos turėjo savo dukterį Jennifer 14 metų atimti iš seselių mokyklos. Pagal Anglijos įstatymus Jennifer turi lankyti mokyklą dar 1 metus. Neturėdamas pinigų leisti į katalikų mokyklą, Mr. Smith yra verčiamas savo dukrą leisti į valstybinę mokyklą. Už nepildymą šio reikalavimo tėvas gali būti baudžiamas 3 mėnesius kalėjimo. Mr. Smith yra pasiryžęs eiti 3 mėnesiams į kalėjimą, bet savo dukrą išsaugoti nuo valdžios mokyklos.

Tankistai su žmogiškomis širdimis.

Prie Naujojo Ulmo, V. Vokietijoje, stovintis 41 Amerikos tankistų batalijonas pastebėjo, kad šv. Kryžiaus seselės vienuolės, kurios aptarnauja Gerojo Ganytojo prieglaudoje sergančius vaikus, neturėdamos transporto prie monių, nešte neša per šaltį ir lietų pas gydytoją. Tankistai tuojaus suorganizavo rinkliavą ir seselėms nupirko naujutėlį automobilį, užmokėdami visiems metams mokesčius ir draudimą. Be to, tie patys tankistai, patys be atlyginimo, moko seseles naujuoju automobiliu važinėti.

Olandijos pavyzdys

Olandijos vyriausybė kultūringai ir teisingai skirsto iš viešųjų mokesčių surinktus auklėjimo reikalams pinigus. Privatinės ir viešosios mokyklos gauna vienodą paramą pagal Olandijos konstitucijos nuostatus. Todėl 4.2 milijono Olandijos katalikų iš 11 milijono viso gyventojų skaičiaus išlaiko 6.500 mokyklų: 2000 vaikų darželių, 3700 pradžios mokyklų, 410 vidurinių mokyklų - gimnazijų, 460 įvairių amatų mokyklų 55-se mažose seminarijose ir 59-se didžiose seminarijose kunigystės pašaukimui ruošiasi 2.253 jaunuoliai. (K.N.A.)

— Australijos muitų ministeris senatorius Henty pareiškė, kad valdžia tirs siuntinių persiuntimo agentūrų veiklą. Ministeris pažymėjo, jog viena agentūra Perthe, o kita Sunshine ima 100 ir 75 proc. nuo siuntinių vertės.

AUSTRALIJOS PADANGĖJE

— Mr. Wentworth (Lib.NSW) parlamente pareikalavo, kad būtų ištirta komunistų susigrupavimai Melbourno universitete.

— Mr. R. Joshua (DLP) pareiškė, kad Australijai gręsia eko nominė krizė, kada bus baigta paskola iš tarptautinio banko.

MOTINOS BALSAS

Prancūzų revoliucijos teroro laikais į kalėjimą buvo uždaryta 72 metų senutė Briand su savo dukterimi. Senutę motiną slėgė vienas rūpestis: jos sūnus buvo nuėjęs klystkeliais. Mirdama kalėjime senutė motina prašė dukters, kad ji praneštų savo broliui, jog paskutinė mirštančios motinos malda buvo, kad sūnus grįžtų atgal prie tikėjimo ir tėvų tradicijų. Tam tikslui ji skiria visą savo gyvenimą kaip perprašymo auką. Motinai mirus, duktė buvo nugil jotinuota. Bet ji dar spėjo parašyti broliui slaptą laišką ir perduoti motinos valią. Tas jį labai supurtė. Jis pradėjo atsiminti savo jaunystės atsiminimus ir jis galiausia atsivertė; tapo tikintis vyras ir vienas garsiausių pasaulinio mąsto rašytojų, parašęs tarp kitų, garsų veikalą: "Krikščionybės genijus".

TAGIŠKA PADĖTIS

Lietuvoje bolševikai į vienintelę veikiančią kunigų seminariją leidžia priimti tiktai 60 klierikų. Šiemet papildomai buvo pri imami nauji auklėtiniai. Prašymų buvo gana daug. Tačiau bolševikai teleido priimti tiktai 7 naujus auklėtinius. Tokiu būdu šiemet bolševikai neleido seminarijai pasinaudoti nei jų nustatytu 60 klierikų skaičiumi. Šiemet seminarijoje mokosi tik 46 klierikai. Tremtyje mes neturime pašaukimų į kunigus. Lietuvoje, nežiūrint žiauriausio bolševikų persekiojimo, pasišventėlių ir pašaukimų į kunigus yra nemažai, bet bolševikai neleidžia priimti į seminariją. Šiemetinis bolševikų nustatytas 46 klierikų skaičius visai Lietuvai yra tik lašas vandenyne, turint mintyje, kad daugybė kunigų išžudyta, o juk ir daug senelių jau negali eiti pareigas arba jiems bolševikai neleidžia.

KAIP ir KIEK

Savo prakalboje kompartijos centro komitete N. Chruščiovas paskelbė "negailestingą kovą" samagono darymui Sovietų Sąjungoje. Chruščiovas pasakė: "Kovojama prieš samagoną nevykusiai, negabiai, o reikia griežtai kovoti prieš tą biaurų reiškinį' Savo prakalbą Chruščiovas pailiustravo iš kaimo gautais laiškais. Vieno laiško autorius rašo: "Kai Amerika rimtai ginkluojasi, pas mus daugelis varo samagoną ir tiekia jį vyrams, dėl to daug vyrų neateina į darbą, nes samagono gėrėjai neina dirbti, o girti slankioja gatvėmis." Perskaitęs šį laišką Chruščiovas nuo savęs pridūrė: "Tie žmonės gyvena kaip kapitalistai."

ŽIAURI ŽMOGŽUDYSTĖ LIETUVOJE

Imbrado klebonas rastas bažnyčioje nužudytas. Jo rankų gyslos buvo supiaustytos. Išvilktas iš sutanos. Klebonas rastas bažnyčioje vėlai vakare.

Dalyvavo konferencijoje

Pavergtųjų Tautų Seimo pirm. V. Sidzikauskas nuo balandžio 27 ligi gegužės 8 d. dalyvavo Filipinuose vykusioje Azijos tautų anti komunistinės lygos konferencijoje ir pasitarimuose.

Viena žymiausia Australijos dainininkė (soprano) P. Howard yra kilusi iš Melbourno.

TĖVIŠKĖS AIDAI

SAVAITRAŠTIS

18 Henry St., Kensington, Vic. Telef: FF 2355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Bronius ZUMERIS 37 Roxburgh Street, Ascot Vale, Vic

Korespondencijas ir straipsnius siųsti redaktoriaus adresu

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija

Prenumeratos kaina metams £ 3 Kituose kraštuose 7 dol Atskiras numeris 1/6. Skelbimai už skilties colį 8/-. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuoziūra. Prenumeratą siųsti šiuo adresu: "Tėviškės Aidai" 18 Henry Street, Kensington, Victoria.

Paprašė Leidimo ir Suėmė

Kaip jau buvo rašyta, bolševikai areštavo Klaipėdos kleboną kun. L. Povilonį ir jo vikarą. Papildomai prie to pranešama, kad klebonas nesulaukdamas leidimo pašventinti naujai pastatytą Klaipėdoje bažnyčią, nuvyko tuo reikalu į Maskvą. Čia klebonas kulto komisariate buvo apkaltintas, kad pasisavinęs surinktus pinigus ir pasistatęs kleboniją. Kur areštuotas klebonas ir jo vikaras yra laikomas, šiuo metu nežinoma. Tuo tarpu pastatytoji Klaipėdoje bažnyčia ir toliau stovi be pamaldų. Atrodo, kad bolševikai laukė tik bažnyčios pastatymo, o apie leidimą ją pašventinti visai negalvoja.

Laiške iš Lietuvos rašo:

"Tu prieš 30 m. lankeisi Lietuvoje ir matei mano gyvenimą, matei kaip lašinių paltys kabojo. Dešrų buvo prirangyta daugiau, nei pas Jankelį kringelių. Šiandien tų svieto mandrybių jau nebėra. Žinau, tu klausi, kas atsitiko? Tačiau ar tu atsimeni dainelę: "Pragėriau žirgelį ir kamanėles?". Taip ir aš: pragėriau ūkelį, pragėriau žirgelį, dabar esu ordinarčikas. Gyvenu pono triobelėj. Prie jos ponas davė sklypely žemės. Dieną dirbu ponui, o naktimis su kastuvu ariu sklypelį. Metams praslinkus, gau nu maišelį kitą grūdų ir pinigais pora kapeikų. Gyvenu gerai . . .

Politrukai Kelia Galvas

Kurį laiką raudonoje armijoje politrukai buvo nustoję savo svorio, ypač kai armijos vadovybėje buvo dar maršalas Žukovas ir kiti pereitame kare pasižymėję karo vadai. Bet pamažu partija atgavo savo pozicijas raud. armijoje ir dabar politrukai bei "partiniai komitetai" yra jau bemaž visuose armijos daliniuose, kaip pastebi užsienio stebėtojai. Komunistų partijos interesas aiškus: Kontroliuoti kariuomenę ir tuo išvengti nemalonių staigmenų, jei atsirastų kokių nors "pučistų" prieš Kremlių. — Visai neseniai išleistas naujas sovietų karinis statutas. Jame irgi pabrėžiama padidėjusi partijos įtaka į karius. — Būdingas naujojo statuto nuostatas, kad niekas — net gyvybės netekimo pavojus — negali sovietinį karį priversti pasiduoti. Tik sunkiai sužeisti gali pasiduoti.

KŪJO PAVĖSYJE

Lietuvoje einantis žurnalas "Šluota" Nr. 5 rašo:

"Gal iš tiesų būtų buvę gerai, jei vartotojas būtų galėjęs Raseinių produkciją užsivilkti. Deja, paėmė koks nors, sakysim, vaikėzas pirmąjį šio fabriko kostiumėlį ir ėmė rengtis. Rengėsi, rengėsi — nė iš vietos. Nelenda galva. Štai per tokius šelmius, kurie savo galvų niekaip į bliūzę įtalpinti negali, teko Raseinių fabrikui atsiimti atgal savo broką 553 kostiumėlius... Vėl atsiraitė jie rankoves, vėl delnus pasispiaudė ir ėmė siūti, net per skubėjimą nespėjo pažiūrėti, ką jie siuva, kaip siuva ir kiek siuva. Vieną dieną suskaičiavo viršininkas visas palaidines ir sukomondavo: "Stop! Ar pablūdote? 4470 palaidinių. Kraut į krūvą ir marš į bazę". Bazėj pasižiūrėjo, pamatė, kad brokas, vėl surišo ir nusiuntė fabrikui atgal pataisyti. Fabriko kriaučiai pakilojo pakus su palaidinėmis, palaikė atitinkamą laiko tarpą, o paskui neišpakuotus vėl nusiuntė atgal į bazę. Bazėj, žinoma, apgavystę pajutę, vėl surišo palaidines ir nusiuntė fabrikui atgal . . .

Toliau tas pats laikraštis . . ...

"Dėdė nuėjo į parduotuvę ir nusipirko "Darbingumo" gamybos vyriškus marškinius. Apsivilko ir žiūri į veidrodį — dešinysis šonas už kairį ilgesnis, rankovė perkreipta, antra saga nei į antrą kilputę, nė į trečią netinka

"Tetulė sukrapštė apvalią pinigų sumelę ir nusipirko "Lelijos" pasiūtą aukščiausios rūšies žieminį paltą. Apsivilko, užsisegiojo ir net aiktelėjo — viršutinis skvernas lipa ant apatinio ir riečiasi į šoną, rankovės trumpos ant šonų raukšlės.

Prie šono palto kabo etiketė, kurioje parašyta:

"Gerbiamas pirkėjau! Nusipirkęs mūsų fabriko gaminį, gerai patikrinkite jo kokybę, nes mes dirbame be technikinės kontrolės. Suradęs defektą, grąžinkite gaminį į fabriką pataisymui arba pakeitimui kitu gaminiu".

Buvau Jonu, paskui Ivanu, o dabar...

Jau kelinti metai bolševikai varo smarkią propagandą prieš išvykimą iš Lietuvos. Ypačiai jiems skaudus Klaipėdos krašto gyventojų išvykimas į Vakarų Vokietiją nes tokių išvykstančių atsiranda daug. Pagal Maskvos - Bonnos sutartį jie turi teisę išvykti

Maskvos mastu — tai smulkmena. Jeigu jie apgyvendino rusais visą Karaliaučiaus sritį, tai keletas tūkstančių žmonių iš Klaipėdos krašto jiem tik smulkmena Be to, sudarydami sutartį, sovietai pasitikėjo propaganda iš Vilniaus, kad ji įtikins "tarybinio rojaus" pranašumu ir išvažiuojančių bus mažai. Bet bolševikai apsiriko. Išvažiuoti, kad ir kaip betrukdoma, nori beveik visi. Išvažiuoti pareiškimus duoda paprasti kolūkiečiai, darbininkai, medaliuotos melžėjos, ordenuoti traktorininkai, kolchozų "brigadyriai", sovchozų skyrių valdytojai.

Sniečkui gal ne tiek nuostolis, kiek nepatogu. Taip "pas mus visko yra", o visi stengiasi iš tos "gerovės" ištrūkti. Tuojau buvo paskelbta, kad esą yra specialių agentų, kurie klaidina žmones. Kad žmonės išvažiuodami klysta, esą apie tai rodo jų atsiųsti "Tiesai" ir kitiems laikraščiams laiškai. Tiesa, tų laiškų dauguma skamba taip "korektiškai", kad net ir išsireiškimai artimi Zimano ar Laurinčiuko mintims.

Nepamirštama nuolat paverkšlenti prikišant tautinį patriotizmą. Bedūšiai, girdi, tėvynės išsižada. Tie, kurie išvyksta į Kazakstaną ar Altajų, tai jie šitaip daro "partijai pašaukus, širdžiai paliepus", o Vakaruosna išvyksta "išdavikai". Nelogiška, bet už tai abiem atvejais "patriotiška". O kurie jau išvažiavę į Vakarus, tai esą gailisi, kai kas net grįžta. Vaje kaip ten, Vakaruose, mažai žmonės uždirba? O kiek daug bedarbių, o kokios mažos bedarbių pašalpos! Ir kaip viskas brangu! O svarbiausia —"diskriminacija". Vokiečiai esą tokių nelaiko sau lygiais, tyčiojasi, stato prie sunkiausių darbų, apgaudinėja...

Šių metų vasario mėn. "Švyturys" Nr.3 išspausdino pasakojimą "Pabėgimas iš tamsos". Į "laisvę" iš "tamsos" pabėgęs išemigravęs tūlas Evaldas Brinkmanas. Būdingiausia yra tai, kad Brinkmanas baigęs vidurinę mokyklą, tačiau savo nuomonės pats neužrašė. Po pasakojimu taip ir parašyta: "E. Brinkmano pasakojimą užrašė A. Prokopavičius." Antras dalykas: Brinkmanas, išvykdamas į Vokietiją, dirbo tekin toju, o "parbėgęs" — mechaninių dirbtuvių viršininku (paslauga už paslaugą!). Toliau, labai jau verksmingu tonu, bet visdėlto dalis teisybės: labai mažą bedarbio pašalpą jam Vokietijoje skyrė... O kaip gi dabar yra pavergtoje Lietuvoje? Jeigu dirbi sezoniniu darbininku durpyne, plytinėj ar statybose, tai penkis, šešis mėnesius padirbęs, visą žiemą turi "atostogų" (tik neapmokamų!). Atleido iš įmonės dėl darbo stokos ar kita ko, — skubėk ieškoti darbo, nes ne tik kad niekas bedarbių pašalpos nemokės, bet dar apšauks parazitu, nedirbančio visuomenei naudingo darbo.

Brinkmano žmonai, baigusiai vidurinę mokyklą, pagal Brinkmano pasakojimą Vokietijoje pasiūlė tarnaitės vietą! O Lietuvoje prieš mokslo metų galą skamba šūkis: "Abituriente, tavęs laukia kolūkio laukai!"... Jeigu sumanytum darbuotis sparnuočių ar raguočių fermoje, tai dar turėsi išklausyti ir ciklą paskaitų tuo klausimu, ar net trijų mėnesių kursus. Kiti argumentai, dėl kurių Brinkmanas "bėgo" atgal, nors ir nerašyti, bet galima patiems suprasti.

Žinoma, ne visi spausdinami laiškai yra prasimanyti, arba iš anksto užsakyti. Yra ir tikrai tokių, kurie nusivylė čia atvykę. Pažįstu bent trejetą tokių asmenų, kurie tikėjosi dar geriau, negu rado iš tikrųjų Vakaruose. Darbavosi vienas pilietis Klaipėdos krašte viename rajone sandėlio vedėju. Kaip atitinkantis šias pareigas ženklas —kieme išdidžiai pūpsojo "Moskvičius". Dėl išaugusio "autoriteto" (taip dabar Lietuvoje vadinami išsišokę pilvukai), kostiumą siūdavosi pas siuvėją. Ir staiga sunūdo, sužinojęs turįs teisę išvažiuoti, pabandyti laimę. Gabumų gi turįs! O gal čia dar geriau seksis? Ir galite įsivaizduoti kaip ištyso veidas mano kaimynui, kai vokiečiai nepatikėjo "lagerleiterio" gabumais, tuo labiau, kad jis beveik visai nemoka vokiečių kalbos. Aprašyti, žinoma, nepajėgsiu, bet įsivaizduoti galima ir tai, kas darėsi jo širdyje, kai jis pirmą dieną parėjo iš darbo nusidaužęs krumplius, bekraudamas į sunkvežimį kažkokius įrengimus. Per mėnesį laiko neliko "autoriteto", bet už tai sukietėjo delnai. Neteko girdėti, ar jis mėgino imtis žygių grįžti atgal, ar ne, bet jo straipsnis "Tiesoje" galėjo pasirodyti. Kitas, sakyčiau, nevykęs tautietis, matyti jau anksčiau mėgdavęs besaikį stiklelį, "nusilinksmino" ir čia. Kaip visada tokiais atvejais, kalti visi, tik ne jis. Perėjo bent keliolika darboviečių iššvaistė iš valdžios gautas pašalpas ir nutarė, kad Lietuvoje kur kas geriau gyventi. Kaž kas jau anksčiau buvo parašęs į Lietuvą, kad norėtų grįžti. Gavo laišką su reikalavimu smulkiai aprašyti, dėl ko nori grįžti. Čia jis kreipėsi į mane, nes pats beraštis.

Aišku savaime, kad tie jo atsakymai būtų sudėti į ilgiausią verksmingą "laišką iš Vakarų Vokietijos" ir patalpinti spaudoje. Prisipažinsiu, parašiau trumpai ir bešališkai, tačiau manau, šituo atveju "Tiesa" argumentais nepasinaudojo...

Kaip sutinkami ir įkurdinami Vakaruose atvykę iš Sovietų Sąjungos piliečiai — čia turbūt visiems žinoma ir aišku. Apie tai nėra ko rašyti. Kiekvienam greitai parūpinama darbo, nors geresnio buto kartais reikia ir ilgiau palaukti. Galima dar pridurti, kad tai daroma ne propagandos tikslu. Čia darbo užmokestis geras, bedarbiams mokamos pašalpos. Religinės organizacijos naujai atvykusius taip pat šelpia.

O kaip įsikuria grįžę į Lietuvą iš Argentinos, Urugvajaus ar Brazilijos? Nors tokių organizacijų, kurios rūpintųsi darbu ar pašalpa nedarbo atveju nėra, bet, reikia pripažinti, propagandos sumetimais valdžia naujai atvykusius nekiša į kolchozus. Dedamos visos pastangos juos įkurdinti mieste. Partijos komitetai Kaune ar Vilniuje įsako kurio nors fabriko direktoriui priimti į darbą, šiaip, taip suranda valdiškame name vieną kambarį su bendra virtuve ir tik po to jau palieka savarankiškai kurtis. Gal kai kam atrodytų, kad vieną kambarį ir darbą surasti, tai dar mažai? Oi, daug! Gauti butą valdiškame name pereitais metais buvo galima tik juodu keliu už 5.000 rublių. Ir pasakysiu, kad miesčionys "amerikonams" pavydi už taip pigų gyvenamo ploto išgavimą. Bet tas pavydas pereina į užuojautą po to, kai "amerikonai" gauna pirmą algą ir su ašarom akyse mintimis suskaičiuoja išlaidas, palygindami jas su saujoj suspaustu uždarbiu. Girdėjau, turbūt, anekdotą, bet įdomų. Fabrike "amerikonas", paklaustas vardo, atrėžė: "Durnius!" — "Kaip tai Durnius?"— "Ogi paprastai: krikštytas esu Jonu, pase rusai Ivanu vadino; nuvažiavau į Ameriką — Džonu, o kai vėl grįžau į Lietuvą, tai su kuo besikalbu, visi sako — "durnius" "...

Išvažiavę iš Klaipėdos krašto šimtais, iš "tamsos" tegrįžta vienas kitas, o sugrįžę "amerikonai" kiek teko kalbėtis, pėsti bėgtų atgal į "tamsą". Deja, sovietiniuose įstatymuose tai nenumatyta. **Kazys Jurgaitis—(ELI)**

Amerikietis Vilniuje

JAV laikraščio NYT koresp. S. Topping lankėsi Vilniuje ir savo įspūdžius paskelbė minėtam laikraštyje

Topping rašo, kad Vilnius dabar pasidaręs tarptautiniu miestu, nes kavinėse prie staliukų gir dėti kalbant lietuviškai, rusiškai, lenkiškai ir žydiškai. Vienas profesorius korespondentui aiškino, kad Vilnius yra mažumų miestas, o bendrinė kalba rusų. Žydų dabar Vilniuje esą 16,500. Jie turi vieną sinagogą. Per žydų šventę korespondentas matęs sinagogoje 250 vidutinio amžiaus vyrų. Tai ir visi vyrai, kurie dabar lanko sinagogą, nurodęs korespondentui žydų bendruomenės vadovas. Katalikų bažnyčių Vilniuje atidarytų yra 11. Atdaros taip pat rusų ortodoksų 3 bažnyčios. Sekmadieniais bažnyčios pilnos žmonių, nors jaunimo jų tarpe, palyginti, nedaug. Korespondentas rašo, kad vysk Steponavičius yra išsiųstas iš Vilniaus į Latvijos pasienį. Iš kitų trijų Lietuvos vyskupų tiktai Telšių vyskupas yra pareigose. Kovo pabaigoje jis Kaune pašventinęs 9 naujus kunigus. Kauno kunigų seminarijoje yra viso 60 klierikų.

Vilniaus miesto turguose matęs kolchozininkų prigabenta mėsos, pieno ir kitų maisto produktų. Parduotuvėse drabužiai labai brangūs. Fabrikuose darbininkai uždirba mėnesiui 90 rublių, kolchoze 60 rublių, o už rūbų eilutę turi mokėti 170 rublių..

Vilniuje yra 33,6 procentai lietuvių, rusų 29,4 proc., lenkų 20 proc. žydų 6,9 proc. gudų 6,2 proc. ir ukrainiečių bei kitų tautybių 35 proc. Lenkų visoje Lietuvoje esą 200,000, daugiausia Vilniaus krašte. Lenkai Lietuvoje turi savo spaudą ir mokyklas, kurioms trūksta lenkų mokytojų.

VOKIETIJOJE

Vokietijos sovietinės zonos komunistinis režimas buvusį nacių įrengtą kacetą Sachsenhausen perėmė savo reikalams. Nuo 1945 metų iki dabar čia yra žuvę apie 22.000 politinių kalinių: nuo šiltinės ir kitų epideminių ligų, bet visų daugiausia nuo išbadėjimo. Nuo 1945 metų per tą komunistinį kacetą praėjo bent 50.000 žmonių. Iš jų 8000 buvo deportuoti į Sovietų Sąjungą. Tik 40% deportuotųjų išliko gyvi.

Ir vėl atbėgo

Savaitėje tarp balandžio 16 ir 22 d.d. iš Berlyno sovietinio sektoriaus ir iš Vokietijos sovietinės zonos į Vakarų Berlyną ar į Vakarų Vokietiją atbėgo daugiau negu 5.000 asmenų. Iš jų nemažai buvo jauno amžiaus vyrų. — Neseniai į Vakarų Berlyną atbėgo vienas sovietinės zonos liaudies policijos karininkas. Jį bėgant sugavo, bet jam visvien pavyko pasprukti.

Paskirtas valdytojas

Bolševikams ištrėmus Panevėžio vyskupijos ir Vilniaus arkivyskupijos valdytoją vysk. J. Steponavičių, naujuoju tų vyskupijų valdytoju paskirtas kapituliarinis vikaras kun. Česlovas Krivaitis.

Viską nuvalė, o nosinę paliko

Londone buvo suimtas vagis W. Quinn. Jis gerokai apkraustęs vieną brangenybių krautuvę, atidžiai nuvalė su nosine nuo visur pirštų nuospaudas, bet užsimiršo paimti savo nosinę. Pagal ją įsilaužėlis ir buvo susektas.

"Tiesai" gaila

Vilniaus "Tiesa" verkšlena, kad Argentinos vyriausybė, tvarkydama visuomenės kurstytojus ir priešvalstybinius gaivalus, uždarė ir liet. komunistų laikraštį "Tėvynė". Taip pat esąs varžomas ir tenykščių komunistų klubas.

ŠYPSENOS

Puikiai žino istoriją

Mokytojas klausia mokinį, kur pirmą kartą pralaimėjo Cezaris? — 42 antrame puslapyje — atsakė mokinys.

Moterys žaidžia futbulą

Bristolio mieste, Anglijoje, susidarė dvi moterų komandos ir nutarė sužaisti futbolo rungtynes Teisėju pasikvietė vyrą, nes jis šiuo atveju turėsiąs būti bešališkas. Žaidynės truko tik vieną kėlinį. Antrame kėlinyje moterys susiginčijo dėl teisėjo ir abi komandos tą vyrą teisėją tiek prilupo, kad tas buvo nuvežtas į ligoninę gerokai apdaužytas.

Nuo vandens rūdyje

— Kaip tau ne gėda. Ir vėl girtas — bara žmona vyrą.

— Bet ką gi, brangioji, daryti, kad taip baisiai troškina?

— Gerk vandenį.

— Negaliu. Gydytojas man sako, kad esu geležinės sveikatos. O juk geležis nuo vandens rūdyja. Negaliu gerti vandens.

Man taip smulkiai nereikia

— Dovanokite, ponas vachmistre. Pasakykite, kur aš esu — klausia nugėręs pilietis.

— Medžiotojų ir Princo gatvių kampe — atsako policininkas.

— Man taip smulkiai nereikia. Jūs tik man pasakykite, kokiame mieste aš esu.

Lenkijoje

Rinkimai į seimą ir čia buvo vykdomi tik vienu kandidatų sąrašu, bet režimas iš anksto pasirūpino, kad naujojo seimo sudėtis bent "dėl akių" būtų įvairi, ne vienalytiniai komunistinė. Jau ir buvusiame seime taip buvo. Naujame seime iš 460 atstovų bus 255 Darbininkų partijos (komunistų) atstovai, 117 Ūkininkų partijos, 39 Demokratų partijos atstovai, o 49 skaitomi nepartiniais. Kaip matyti, komunistai sudaro absoliutinę daugumą. Bet ir kitų partijų atstovai daugumoje eina kartu su Gomulka. Atstovai nekomunistai, apie kuriuos prieš rinkimus buvo žinoma, kad jie režimui nepatinka, buvo iš anksto išjungti. Vien tik iš Ūkininkų partijos tokiu būdu iškrito apie 70 buvusių seimo atstovų.

VOKIEČIŲ DIPLOM. OPTIKAS

Wear Glasses from Werner Graff

THE OPTICAL SPECIALIST

80 SWANSTON ST, 2nd. FLOOR. MELBOURNE, C.1 TEL. MF 2186

TOBULI CARL ZEISS AKINIAI

A MATULAY

Aukštos klasės vyriškų rūbų siuvėjas — specialistas. Vartojama geriausia medžiaga

64 Spensley st. Clifton Hill, Vic.

Telefonas JW 3678

Brangus Lietuvi !

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Gelbėdamiesi nuo viską naikinančios komunizmo lavos antplūdžio, palikome savo brangiąją Tėvynę, palikome bažnyčias išpuoštas Dievo garbei, kiemuose ir pakelėse kryžius ir smūtkelius, kurie taip buvo suaugę su lietuviška širdimi ir išsiblaškėme po pasaulį.

Kaleidoskopiškai peržvelgęs praeitį, noriu dabarčiai pažvelgti tiesiog į akis. Žiūriu ir nebepažįstu lietuvio. Kas Lietuvoje buvo šventa, laikoma didžiausioje pagarboje, keliolika metų pagyvenus Australijoje, liko paniekos objektu. Dalis jaunuolių jau pamiršta lietuvių kalbą ir lietuviškus papročius, už ką tiek praeityje padėta aukų. Senimas pasinėręs tarpusavio ir partinėse rietenuose apako ir nebemato, kur eina ir veda priaugančiąją kartą. Susirinkimai kuo ne visuomet virsta asmeninių sąskaitų suvedžiojimu ir niekinimu dvasiškijos ir tikinčiųjų. Netenka susirinkimas savo tikrojo pobūdžio, o virsta minia, pasidavusia psichozui, kur protavimui ir apsvarstymui vietos jau nebėra. Ieškoma vien tik priekabių dėl menkiausio reikalo ar formos. Iš garsiausiai rėkiančių lietuvybės vardan, žinau tokių, kurie namuose su savo mokyklinio amžiaus vaikais kalba angliškai, o pastarieji jau lietuviškai silpnai bemoka.

Medį, skiepijimo būdu, kaip minėjau, pakeisti labai lengva, bet užauginti perskeltą nuo viršūnės iki šaknų, būtų bergždžias mėginimas. Ar ne tas yra daroma su mūsų priaugančia karta, kuri norima atitraukti nuo lietuviškos bažnyčios, kur senas ir jaunas pasijunti esąs arti Vilniaus, jau bolševikų sunaikintų trijų Kryžių. Kur giedamos lietuviškos giesmės, kurių kitose bažnyčiose neišgirsi, o australų bažnyčios visai negiedama. Todėl patys lankykime savo lietuvišką bažnyčią ir paveikime priaugančią kartą tai daryti, kad jaunimas augtų neperskeltas dvasiniai ir apnuodytas partinėmis bacilomis.

Yra ir tokių, kurie laiko garbinga, kad jaunuolis-ė draugauja tik su australų jaunimu, neva nerasdami sau lygių tarp lietuvių. Ruošdami pobūvius vaikams, stengiasi iki smulkmenų išpildyti australų papročius, lietuviško nieko neįveda. Manau nėra mūsų tarpe senovės bajorų palikuonių, kurie taip karštai priiminėjo visas svetimybes. Būdami Lietuvos vaikai, sekime jų pavyzdžiu ir liksime nepalaužiami jokių audrų.

Niekindami savo lietuvius dvasiškius - kunigus ir savo bažnyčią aklai tarnaujame savo priešui ir komunizmui, o kur nuėjo Lietuvoje lietuviai paniekinę bažnyčią ir dvasiškiją, aišku be jokių komentarų. Atimk iš žmogaus tikėjimą — bus atimta viskas. **V. J.**

Steigiamojo Seimo Sukaktis

(IŠ PRISIMINIMŲ)

1919 m. lapkričio 20 d., aršių kovų su bermontininkais ties Radviliškiu įkarščio metu, laikinoji Lietuvos vyriausybė paskelbė Steigiamojo Seimo rinkimų įstatymą. Tačiau tuo laiku ir eiliniam piliečiui, o tuo labiau kariui (pav. man tuo laiku buvusiam 2 pėst. pulko kareiviu) į galvą neatėjo rinkimais kvaršinti sau smegenis. Mat tuo metu bermontininkų kariuomenė buvo užėmusi didelę dalį šiaurės-vakarų Lietuvos su tokiais mūsų miestais, kaip Mažeikiai, Joniškis, Šiauliai, Radviliškis Kuršėnai ir geležinkelio ruožą Radviliškis-Tauragė-Pagėgiai.

Mūsų kariuomenės mažesnioji dalis stovėjo prie Dauguvos, kur kovos su rusais buvo lyg aprimusios, o didesnioji dalis buvo sukoncentruota prie Šeduvos-Baisiogalos ir ruošėsi puolimui, kad išlaisvintų bermontininkų okupuotą Lietuvos dalį. Taigi, visiems rūpėjo karo veiksmai, o ne rinkimai. Tik po to, kai lapkričio 22-23 dienomis mūsų kariuomenė sudavė mirtiną smūgį bermontininkų kariuomenei, paimdama su labai dideliu karo grobiu Radviliškį ir vėliau gruodžio mėnesio eigoje išštūmė bermontininkus iš Lietuvos, galima buvo apie kitką pagalvoti. 1920 m. pradžioje prasidėjo kalbos ir rašymai spaudoje apie rinkimus į St. Seimą. Tačiau ne ilgam. 1920 m. vasario mėn. 20-22 dienomis įvykęs bolševikų inspiruotas, kai kurių kariuomenės dalių sukilimas Kaune, vėl pastatė klausimą ar Lietuvos valstybė gyvens nepriklausomai ar taps Sovietų Sąjungos respublika. To sukilimo metu buvau jau nebe 2 pėst. pulko kareiviu, o Karo Mokyklos kariūnu. Sukilimas, mūsų mastu, buvo gana platus, nes dvi dienas laikinoji vyriausybė Kaune galėjo pasitikėti tik Karo Mokykla (apie 120 vyrų) ir šarvuočių auto būriu— 4 dideli šarvuočiai, stovėję Karo Mokyklos patalpose. Tarp kitko anuo metu Karo Mokykla buvo tuose rūmuose, kuriuose vėliau buvo vidaus reikal ministerija (kampas Gedimino ir Duonelaičio g-vių, prieš Universiteto bibliotekos rūmus, kurie tada neegzistavo, o buvo tuščia aikštė, naudota kariūnų mokymui).

Kauno įgulos didelė dalis buvo sukilusi, o dalis svyravo. Kiek prisimenu buvo pasirengimai atšaukti iš fronto kai kurias patikimas kariuomenės dalis, kad numalšintų sukilimą. Tačiau po kelių dienų Karo Mokykla ir svyravusios dalys numalšino sukilusius be didelio triukšmo ir beveik be aukų. Taigi, reikalai susitvarkė. Gerai, kad tuo laiku frontuose buvo ramu.

Kaip matome, rinkimams į St. Seimą aplinkybės buvo nepalankios. Nors mūsų istorijos vienoje knygoje teko skaityti, kad žmonių plačios masės rinkimais į St. Seimą buvo sudomintos, aš to nepasakyčiau. Neramūs buvo laikai ir materialinis gyvenimas, ypač miestuose, buvo gana skurdus. Išdavoje eiliniam žmogui rinkimai mažai rūpėjo. Nedaug, palyginamai su vėlyvesniais laikais, buvo ir agitacijos, kuri tęsėsi apie mėnesį laiko. Rinkimai įvyko 1920 metų balandžio mėn. 14-15 dienomis (pratęsta dar ir 16 d.).

Atstovai į St. Seimą buvo renkami po vieną nuo 15.000 gyventojų. Teisė juos rinkti buvo duota visiems piliečiams, suėjusiems 21, o kariams 17 metų amžiaus. Taigi ir aš balsavau, kuopos rikiuotėje nuvestas į rinkimo punktą.

Rinkimai buvo pravesti tikrai demokratiniu principu: visuotiniu, tiesioginiu, lygiu ir slaptu balsavimu, laikantis proporcingumo sistemos. Kandidatų į St. Seimą sąrašus sudarė politinės partijos (o jų atsirado gana daug) ir tautinės mažumos: lenkai, žydai, vokiečiai ir rusai. Į Steigiamąjį Seimą buvo išrinkta 112 atstovų: 59 krikščionių demokratų bloko, 28 valstiečių sąjungos ir socialistų liaudininkų, 12 socialdemokratų, 7 žydų, 3 lenkų, 1 vokiečių ir 2 nepartiniai. Charakteringa, kad tautininkai nepravedė nei vieno atstovo.

(bus daugiau)

Kaip Mirė Vyskupas?

Jau anksčiau ateidavo žinios, kad Latvijos vysk. P. Strods mirtis dengiama paslapties. Komunistai oficialiai skelbė, jog vyskupas mirė nuo širdies nusilpimo. Tačiau dabar pasirodo, kad jo mirimo aplinkybės ir priežastis yra visai kitokia.

Viena tokia į Vakarus patekusi žinia sako, kad vyskupas vienoje Kuršo parapijoje buvo užpultas komunisto, kai buvo nuvykęs teikti Sutvirtinimo Sakramento. Sutvirtinamųjų tarpe buvo ir vieno žymaus latvių komunisto sūnus. Tėvas matydamas, kad vyskupas eina prie jo sūnaus suteikti Sutvirtinimo Sakramentą, puoles vyskupą ir taip smarkiai jam smogė, kad vyskupas net parkritęs. Nuo to smūgio vyskupas ir miręs. Į Vakarus atsiųstoje fotografijoje vyskupas guli karste tik iš vienos pusės nufotografuotas. Sakoma, kad komunistai neleido fotografuoti sumuštos vyskupo veido pusės.

Kitą žinią apie vyskupo mirtį atnešė į Švediją pabėgęs latvis Mazulans, kuris dirbo komunistų radio tarnyboje. Tas Mazulans paskelbė Švedijoje laišką Chruščiovui, kuriame tarp kitų kaltinimų rusams, jis prikiša ir vysk. P. Strodo nužudymą. Vokiečių spaudos korespondentui Mazulans pareiškė, kad vyskupas buvo nužudytas Rygos miesto gatvėje. Iš šių davinių matyti, kad vyskupas greičiausia mirė ne savo mirtimi, bet yra komunistinio rėžimo kankinys.

Vėl Atvyko

Į Chicagą iš Lietuvos pas savo artimuosius atvyko Agota ir Pranas Puodžiukaičiai. Jie pasakoja, kad jiems išvykstant iš Lietuvos, daugumas žmonių į juos žiūrėjo su pavydu. Bažnyčios Lietuvoje gausiai lankomos. Tačiau turintieji tarnybas privengia eiti į bažnyčią, kad nesusilauktų partijos nemalonės. Dėl tos pačios priežasties kai kurie bijo susirašinėti su savo giminėmis gyvenančiais Vakaruose. Lietuvoje didelis nusivylimas Vakarų valstybėmis. Puodžiukaičiai atvyko iš Kauno.

Liūdni Vizito Daviniai

Kaip jau buvo skelbta, Chruščiovas važinėjo po visą sovietiją ir tikrino žemės ūkio reikalus. Eilė žymių pareigūnų atstatyta iš pareigų. Kitiems keliamos bylos už apsileidimus bei išeikvojimus

Kiek pati sovietinė spauda paskelbė, to vizito rezultatai gana liūdni. Daugelyje Chruščiovo vizituotų vietų rasta apsileidimo. Suteikiamos žinios yra tik popieriuje. Derlingose Ukrainos žemėse rasta didelių neišnaudotų plotų. Dirvonuoja šimtai tūkstančių hektarų žemės. Kolchozų sandėliai tušti. Daugumoje iš hektaro gaunama tik 6-12 centnerių javų, kai tuo tarpu Vakaruose gaunama 30-50 centnerių iš hektaro. Gyvulių skaičius visur per mažas. Mėsos atsargų nėra.

Kai kuriuose rajonuose, laukdami atvažiuojant Chruščiovo, per javų laukus su traktoriais pervilko geležinius balkius. Iš tolo sudarė vaizdą, kad derlius nuimtas.

Maskvos rajone trūksta apie 20 procentų javų šio rajono išmaitinimui. Krasnojarsko rajone vieno sovchozo vedėjas rodė popierius, kad valstybės sandėliams atiduota 100 centnerių javų, o tikrumoje pristatyta tik 10 centnerių. Kai kuriuose rajonuose kolūkių vadovai iš kolchozininkų atėmė karves. Chruščiovas įsakė jas grąžinti. Tada kolūkio tvartai pasirodė esą tušti ir t.t.

Rusijos respublikos prekybos ministeris viešai paskelbė, kad jis davęs įsakymą išimti iš prekybos tinklo visus "Rubino" markės televizijos aparatus ir nepriimti jiems jokių naujų užsakymų. Tie aparatai anksčiau buvo skaitomi geriausiais visoje Sovietų Sąjungoje. Bet kai jie buvo paleisti apyvarton, pusę jų reikėjo tuojau remontuoti. Kitą ketvirtį net iš gamyklos neišleido, nes remontas pasirodė reikalingas tuoj po pagaminimo. Kitose respublikose esą panašūs reiškiniai.

Daugelyje vietų Chruščiovas padarė žymių pakeitimų, bet ar tai pagelbės — abejotina. Milžiniška imperija, kokia yra šiandien Sov. Sąjunga, neturi pakankamai net maisto. Padėtis kritiška tiek, kad net Chruščiovas turėjo asmeniškai vizituoti ir tvarkyti.

MASKVOJE

Maskvoje eilės prie mėsos krautuvių

Stambieji sovietų miestai paprastai būdavo aprūpinami produktais geriau, negu smulkesnieji miestai. Bet, pranešimais iš Maskvos, dabar ir Maskvoje prie maisto krautuvių, ypač prie mėsinių, dažnai matyti pirkėjų eilės, nes produktų nebūna tiek, kad visiems užtektų. Valstybinė plano komisija paskelbė, kad mėsos gamyba Sovietų Sąjungoje pastaruoju metu sumažėjusi net 13%. Pirkėjams iš to paskelbimo jokios naudos.

Masiniai siųs jaunus statybininkus į Kazachstaną

Maskvos centrinių įstaigų planais, netrukus iš įvairių respublikų bus pasiųsta į Kazachstaną statybos darbams apie 15.000 jaunuolių. Ten būsianti vykdoma plati gyvenamųjų ir kitų pastatų statyba. Atskirose vietovėse sudaromi dabar komjaunimo vadovaujami "atrinkimo punktai", kurie parinks jaunuolius išsiuntimui.

Kas Yra Pilno Proto !

Kaip žinoma, Vokietijoje yra užsilikęs tam tikras skaičius buv. nacistinių kurstytojų, kurie viešai ir neviešai gina Hitlerio nužymėtas Vokietijos reicho sienas. Tiems labai aiškų atsakymą bal. 24 d. davė Fed. Vokietijos parlamento pirmininkas dr. Eugen Gerstenmaier savo pagrindinėje kalboje CDU suvažiavime Koelne Dėl 1937 metų sienų parlamento pirm-kas t.k. štai ką pasakė:

"Kas dar yra pilno proto (wer seine 5 Sinne beieinander hat), negali statyti reikalavimus, kad kraštai anapus 1937 metų sienų turi būti sugrąžinti Vokietijai... Kas dar yra pilno proto, negali net reikalauti, kad sritys šiapus 1937 metų sienų būtų Vokietijai sugrąžintos jėga".

(Kaip žinoma, prie kraštų "anapus 1937 metų sienų" priklauso Klaipėdos kraštas, kaikurios lenkų valdomos dalys ir Sudetų kraštas).

Čia verta dar kartą priminti, kad kitos dvi stambiosios Vokietijos partijos, socialdemokratai ir demokratai — bet ir eilė kitų grupių — jau seniai yra pasisakiusios tokia pat prasme, kaip čia pareiškė Fed. Vokietijos parlamento pirmininkas dr. E. Gersten maier. Grupelės, kurios yra kitokios nuomonės, Vokietijos politiniame ir parlamentariniame gyvenime nevaidina didesnio vaidmens.

TAUTINIS KRIKŠČIONIŲ DARBININKŲ JUDĖJIMAS

Matydamas gi minias, jis jų gailėjosi, nes buvo nuvargintos ir gulėjo kaip avys, neturinčios piemens. Tuomet jis kalbėjo savo mokytiniams: Piūtis, tiesa, didelė, bet darbininkų maža.

(Mato, 9, 36-38)

A. TALAČKA

1940 m. pradžioje Australijos Vyskupai nutarė įkurti Katalikiškosios Akcijos Sekretoriatą, kuris prižiūrėtų naujas Akcijos idėjas. Šio Sekretoriato tikslas buvo koordinuoti visus Bažnyčios judėjimus įvairiose aplinkybėse, sąlygose. Remtasi Popiežiaus Pijaus XI pasakymu: "naujieji apaštalai turi būti patys judėjimo dalyviai".

Naujasis judėjimas apėmė sekančias organizacijas:

1. Young Christian Worker's Movement (Y.C.W.)— jaunųjų krikščionių darbininkų judėjimas —apimąs visus jaunuolius.

2. National Christian Girl's Movement (N.C.G.M.)— tautinis krikščionių mergaičių judėjimas —apimąs merginas. Vėliau šis judėjimas buvo pavadintas Y.C.M. Girls.

3. The Young Christian Student's Movement (Y.C.S.)— jaunųjų studentų krikščionių judėjimas — apimąs mokyklinio amžiaus jaunimą.

4. National Catholic Rural Movement (N.C.R.M.)— tautinis krikščionių ūkininkų judėjimas.

5. National Christian Worker's Movement (N.C.W.M.)— tautinis krikščionių darbininkų judėjimas — apimąs mieste gyvenančius įvairių specialybių vyrus.

N.C.W.M. įsteigimo data yra laikoma Australijos Vyskupų susirinkimas 1943 m. gegužės mėn. Esant tokiam vyskupų norui, kunigas ir pasaulietis, Oakleigh klebonas kun. M. Coyne ir p. Ken Mitchell, veikdami drauge įkūrė N.C.W.M. Šio judėjimo vadovas yra arkivyskupas Mannix. Jį atstovauja specialūs paskirti kapelionai. Organizacijos tikslas: sukrikščioninti Australiją.

N.C.W.M. narys yra apaštalas savo aplinkoj: darbe, namuose, visur kur jis susitinka su žmonėmis, jis aiškina krikščionių principų vertingumą, skleidžia Kristaus mokslą kitiems. Jo darbo laukas visur, kur kviečia tikėjimas. Tamsybių jėgos yra jo priešas. Jis dirba savarankiškai, bet ne vienas. Dievo jėga remia jį. Jis gyvena ir elgiasi kaip krikščionis.

N.C.W.M. nariai susirenka reguliariai mažomis grupėmis (5—10) pagilinti savo žinias, pasidalinti mintimis. Grupės susirinkimas prasideda ir baigiasi malda. Susirinkimo vieta: paeiliui pas kiekvieną narį namuose. Kad būtų vaizdingiau yra duodamas vieno susirinkimo pavyzdys.

Atidarymas: susirinkimas prasideda 8 val. vakare vieno nario namuose malda.

Evangelija: namų šeimininkas, tos grupės narys, skaito iš N.C.W.M. mokymosi programos Evangelijos ištrauką, pav. Mato 5,13-16 - druskos ir šviesos palyginimas.

Komentarai: seka komentarų, pastabų skaitymas.

Klausimai, diskusijos: yra 5-6 klausimai apimą Evangelijos ištrauką. Kiekvienas narys atsako ir komentuoja atskirą klausimą, tuo laiku kiti pagilina ir diskutuoja tą klausimą.

Sąryšis: su katalikais ir su nekatalikais. Kiekvienas narys turi kelis "contacts" su kuriais jis nuolat sueina sąryšin (pav. kaimynai, bendradarbiai ir pan.) norėdamas jam ar jiems padėti krikščioniško gyvenimo, tikėjimo klausimais, atversdamas, padarydamas juos gerais krikščionimis, katalikais. Toliau seka faktai, kuriuos nariai pastebėjo kasdieniniame gyvenime, pav., vienas katalikas kai kada priima komuniją bet neina prie išpažinties, pasitenkina tik atgaila, nes jis netiki išpažintim.

Veikimo faktai: Kiekvienas narys pasisako ką jis nuveikė nuo paskutinio susirinkimo (susirinkimai yra kas dvi savaitės).

Dievo planas: yra nagrinėjami Sakramentai, Dievo įsakymai ar šiaip gyvenimo klausimai, pav. vedybos tarp kataliko ir nekataliko, Sutvirtinimo Sakramentas.

Pabaiga: susirinkimas baigiamas malda. Po to seka kavutė, biskvitai ir arbata. Susirinkimas baigiamas 11 val. vakare.

Kai kada susirinkime dalyvauja ir vietos kunigas, kuris prižiūri to priemiesčio organizacinį gyvenimą.

N.C.W.M. yra nepolitinė, bet grynai bažnytinė organizacija, ir ji neturi teisės remti bet kurią politinę partiją. Šio judėjimo vadovas negali būti ir politinės partijos vadovu. Politikos klausimai nediskutuojami N.C.W.M susirinkimuose.

Dievo Sūnus paaukojo savo gyvybę už mūsų nuodėmes. Mūsų amžino gyvenimo turtas yra tolygus kiek mes paaukojame save. "Nekraukite sau turtų žemėje, kur rūdys ir kandys gadina ir vagys iškasa ir vagia, bet kraukite sau turtus danguje, kur nei rūdys nei kandys negadina ir kur vagys neiškasa ir nepavagia". (Mato 6, 19-21). **Mokytojas čia ir tave šaukia"** (Jono 11,28).

LYG TAMSUS DEBESYS

Chruščiovo vykdomi "valymai' atskirose respublikose turi tikslo negabius ūkinėje srityje pareigūnus pakeisti kitais. Kai kurie užsienio spaudos atstovai Maskvoje dar mano kitaip: Chruščiovas tais "valymais" nori paruošti dirvą, kad būsimame visasąjunginės komunistų partijos (22-me) suvažiavime spalio mėn. iš anksto būtų užtikrinta aiški dauguma už Chruščiovą ir prieš visus jo kritikus, kurių juk ir Maskvoje ir šalyje yra nemažai. Tuo pačiu tikslu yra patvarkyta, kad į suvažiavimą nuo 2000 partiečių būtų siunčiamas vienas delegatas, o ne, kaip iki šiol, nuo 6000. Juo didesnis savo apimtimi bus suvažiavimas, juo didesni šansai ir Chruščiovui, gabiam kalbėtojui į mases, palenkti suvažiavimo dalyvių daugumą į savo pusę. Gagarino skridimą į erdvę jis taip pat panaudos savo režimo garbei. Bet sovietinio ūkio negerovės lyg koksai tamsus debesys slenka virš Kremliaus ir gula ant Chruščiovo galvos.

Tirs išdavimo užkulisius.

Kai kurie žymūs užsienio publicistai kreipėsi į pabaltiečių laisvinimo veiksnių ir informacijos institucijas, prašydami padėti jiems surasti to gėdingo išdavimo iš Švedijos dokumentus ar šiaip duomenis (asmeniškus atsiminimus ir pan.). Užsienio latviuose tuo reikalu ypač susirūpino buv. latvių karių organizacija "Daugavas vanagi". Jų centras Stockholme latvių laisvoje spaudoje paskelbė atsišaukimą, kuriuo raginami atsiliepti visi žinantieji ką nors konkretaus apie tą išdavimo akciją, ar turintieji dokumentų.

A. A. PROF. JONAS ALEKSA

(Tęsinys iš praėjusio numerio).

Nors ji man labai brangi, bet sesuo jam artimesnė. Noriu, kad tu tą foto persiųstum jai, nes aš bijau siųsti iš čia tiesioginiai, kadangi į tą kraštą daug siųstų laiškų nepasiekia tikslo"...

Idant visi būtume patenkinti, a.a.Prof. J. Aleksos foto nuotraukėlę perfotografavau , padariau naują negatyvą ir jų skaičių padauginau. Vieną fotografijos egz. persiųsiu atgal į Sibirą, kitą — pasilieku sau, o negatyvą ir dar vieną fotografiją — persiunčiau velionies seseriai, Emilijai Paulionienei į Čikagą, kartu paprašydamas, kad spaudos reikalui prisiųstų šiek tiek žinių (atsiminimų) apie brolį.

Užkalbintoji laišku — ačiū jai - labai greitai atsiliepė, prisiųsdama ne tik glėbį gražių ir reikšmingų žinių, bet ir a. a. prof. Aleksos fotografiją ir jo kapo kryželio šaltajam Sibire nuotrauką. Pasirodo, jog paskutiniu metu ji jau yra susižinojusi su savo artimaisiais Sibire ir kitur išblaškytais.

O čia—žiupsnys atsiminimų iš E. Paulionienės laiško.

"Labai nuoširdžiai dėkoju Jums už Jūsų visą vargą, o ypatingai už mano a.a. brolio, J. Aleksos, nuotraukas ir negatyvą. Jums įdedu jo kapo nuotrauką, padarytą kažkur Tomsko gubernijoj, kurią prašau pasilikti prisiminimui.

"Iš p. V. jokio laiško iki šiol negavau. Gal pakeliui kur nors "užkliuvo"?...

Čia šiek tiek parašysiu apie mūsų šeimą. Mūsų šeimoj buvo keturi broliai ir dvi seserys. Visi gimėm ir vaikystę praleidom Kumeciškių vienkiemyje, prie pat plento tarp Marijampolės (10 km.) ir S. Kalvarijos. Brolis Jonas-Pranas buvo vyriausias šeimoje. Mūsų tėvelis, Jonas Aleksa, nuo 21 m. amžiaus, buvo teisėju, pradžioje Liudvinave, o vėliau — S. Kalvarijoje. Iš viso

Vietoje gėlių ant Sibiro kankinio kapo

PRANYS ALŠĖNAS, Kanada

teisėjavo 56 metus.

"Mūsų mamytė mirė broliui Jonui dar tebesant gimnazijoj. Jauniausioji sesuo, Leokadija, tuomet buvo vos vienerių metų amžiaus, o aš — penkerių. Mūsų mama buvo Uršulė Kulbokaitė, pasiturinčių Suvalkijos ūkininkų duktė ir, dargi, vienturtė. Vėliau tėvelis vedė antrą žmoną, kuri buvo lenkų kilmės ir sulaukė dar tris vaikus: du sūnus ir dukterį. Pamotė stengėsi visą šeimą auklėti lenkiškoj dvasioj. Mano broliams — Jonui, Konradui ir Vincui, kurie buvo vyresni ir mokėsi tuo metu gimnazijoj, praleisdami tik atostogas namuose, tas jokios įtakos neturėjo. Man ir sesutei esant mažesnioms (8 ir 4 m.) — teko mokytis lenkų kalba ir augti nevisai lietuviškoj aplinkumoj.

"Vėliau tėvelis pardavė tėviškę ir pirko Lakinskų dvarą. Gamtos atžvilgiu buvo nepaprastai graži vieta: visą sodą, namus ir piliakalnį supo šešupė iš trijų pusių.

"Suvažiavus broliams atostogų, visuomet būdavo labai linksma: jaunystės išdaigų ir pramogų netrūko. Bet Jonas niekuomet neda lyvaudavo jose — jis buvo labai ramaus būdo. Tik nusišypsodavo į mūsų visas pramogas ir, pasiėmęs knygą, vaikščiodavo po sodą skaitydamas...

"Be to, Jonas buvo labai geros širdies. Kiek prisimenu, kai grįždavo iš universiteto atostogų, parsiveždavo tik tuščius čemodanus. Jis visuomet rasdavo draugų, kuriems ko nors trūkdavo. Jiems viską ir išdalindavo. Baigęs Maskvos universitetą, grįžo į namus, nes į visus prašymus tarnybai gauti — buvo tik neigiami atsakymai. Mat, buvo kelis kartus sėdėjęs kalėjime už priešcaristinę veiklą.

"Tuo metu aš buvau baigusi Varšuvoj gimnaziją ir ištekėjusi už Antano Paulionio, ūkininko. Kadangi Jonas tarnybos neturėjo, tai pas mus ūkyje praleido šiek tiek laiko, o vėliau išvažiavo į Varšuvą. Tik I Pasauliniam Karui prasidėjus, Jonas gavo tarnybą Mohiliavo apskrity (Rusijoj) pieno apdirbimo instruktorium. Mes taip pat laike karo buvom išbėgę į Rusiją ir su juo gana dažnai tekdavo pasimatyti.

"Vėlesni visi įvykiai Jums, turbūt žinomi.

"Paskutinį kartą aš savo brolį mačiau vokiečių okupacijos metais, keletą dienų prieš jo išvežimą į Vokietiją. Pirmiausia, jam buvo duotas įsakymas prisistatyti į Virbalio stotį. Žinoma, jis to įsakymo neklausė ir jautė, kad kiekvieną dieną gali jį suimti...

"Taip, rodos, ir dabar matau jo išvargusiame veide raminančią šypseną ir pabrizgusius palto rankogalius. Jo žmona ir trys dukterys — bolševikų buvo pirmiau išvežtos į Sibirą. Dėl to ir dėl visų kitų politinių įvykių — jis labai sielojosi...

"Aš su savo vyru, dukra Irena ir dviem mažais anūkais (dukters vyras — 1941 m. išvežtas į Sibirą) 1944 m. išvykome iš Lietuvos. Buvom sustoję Warren-Mueritz miestelyje Mecklenburge netoli Berlyno, kur tuo metu buvo ir Jonas. Mes su juo susirašinėjom ir prašėm, kad pas mus atvažiuotų apsigyventi. Bet jis buvo taip išvargęs ir išsieikvojęs, kad atsisakė toliau bėgti ir, rugsėjo mėnesį, vėl pateko į jų nagus.

"Mes su šeima 1950 m. pasiekėme Ameriką ir iki šiol tebegyvename Čikagoje. 1951 m. staiga mirė mano vyras.

"Dabar mano anūkė yra ištekėjusi ir aš turiu du proanūkius. Vienas iš jų lanko universitetą. Duktė — dirba, o aš gaunu 29 dolerius į mėnesį pensijos. Gyvenu pas dukterį. (nukelta į 4 pusl.)

Fantastinis Straipsnis

Istorikas ir žurnalistas A. Vorspan parašė fantastinį straipsnį, kuris vadinasi "Žydas Baltuosiuose Rūmuose". Straipsnio autorius mano, kad šitas fantastinis teigimas virs galimybe dar šio šimtmečio eigoje ir todėl straipsnis nėra fantastinis.

To straipsnio autorius nurodo, kad tokia galimybė įvyksianti 1984 m. JAV prezidento rinkimo konvencijoje, nes nebūsią tinkamo kandidato į prezidentus. Tuo momentu kažkas pasiūlo vieną populiarų žydą biznierių. Žydų organizacijos jam nepataria kandidatuoti, kad išvengus neapykantos prieš žydus. Pagaliau 40 balsavime jis išrenkamas. Tos pačios žydų organizacijos jam nusiunčia sveikinimus ir ragina viešai pareikšti, kad jis nėra žydų balsas, bet tik geriausias Amerikai. Rinkiminė kova vyksta kietai. Iškeliami įvairūs klausimai, bet žydas pagaliau laimi ir žengia į Baltuosius Rūmus. Čia iškyla virtuvės klausimas. Pasiūlo, kad Baltuosiuose Rūmuose turi veikti dvi virtuvės: viena košer, o kita ne. Kiekvieną rytą prezidentas su šeima eina į sinagogą. Ministerių kabinete žydas prezidentas įsileidžia tik vieną žydą. Kažkas prikiša, kodėl prezidentas taip pasirinko savo kabinetą. Į tai prezidentas atsako:

Jeigu norėjote daugiau žydų kabinete, tai reikėjo prezidentu išsirinkti kataliką.

Naujo prezidento viceprezidentu išrenkamas aukų rinkėjas. Po kiek laiko aukų tiek pradeda plaukti, kad iždui pinigų pakanka ir panaikinami mokeščiai. Švietimas tampa net gimnazijose privalomas. Prezidentas tampa visų mylimu, nes niekas nedrįsta prezidento viešai kritikuoti, kad nebūtų apšauktas antisemitu. To pasėkoje prezidentas didele balsų dauguma perrenkamas naujai kadencijai. Šitoje antroje kadencijoje žmonės taip demokratiškai nuteikiami, kaip niekas nesitikėjo: sekančiu JAV prezidentu išrenkamas negras — taip skamba minėto autoriaus fantastinis straipsnis.

Naujas sovietologijos institutas Vokietijoje

Naujojo instituto uždaviniai esą: rinkti ir moksliniai analizuoti duomenis, kurie gali būti svarbūs Rytų-Vakarų santykiams; sistematiniai tyrinėti marksistines leninistines teorijas, dialektinį ir istorinį materializmą; tyrinėti pasaulio komunizmo veiklos raidą, ypač Afrikos ir Azijos kraštuose; sistematizuoti ir skelbti ištirtus duomenis; duoti ekspertizas vyriausybės įstaigoms; bendradarbiauti su tolygių tikslų institutais krašte ir užsienyje.

APŽVALGA

Ideologinės kautynės kapinėse

"Tėviškės Žiburiuose Nr. 17 E. Šulaitis rašo:

'Čikagoje nemažo triukšmo sukėlė komunistiniam rėžimui palankaus dienraščio "Vilnies" redaktoriaus L. Prūseikos mirtis. Čia įdomi istorija užsimezgė, kai buvo ruošiamasi šio komunistų simpatiko laidotuvėms.

Atsitiko taip, jog mirusiam buvo nupirkta vieta Lietuvių Tautinėse kapinėse, nepertoliausia Vaclovo Biržiškos ir dr. J. Šliūpo kapų. Tai sužinojus, lietuvių visuomenėje kilo pasipiktinimas. Kapinių valdybos nariai, patyrę tokį spaudimą, gražiuoju bandė su L. Prūseikos laidotuvių tvarkytojais susitarti ir laidojimui pasiūlė nuošalesnę vietą. Tačiau anie su tuo nesutiko ir pasamdė advokatą ginti jų interesus. Tokiu būdu L. Prūseika buvo palaidotas nupirktoje vietoje, kuri yra 60 pėdų atstume nuo dr. J. Šliūpo kapo.

Kaip paaiškėjo, kapinių administracija neturi teisinio pagrindo neparduoti laidojimui vietos žmonėm atsižvelgiant į jų politinius įsitikinimus. O taip pat yra sunku numatyti, jog nupirkusių vietas pažiūros ateityje nepasikeis. Taip atsitiko su dr. Margeriu, kuris dar prieš savo "persivertimą" į Maskvos garbintojų eiles, nusipirko sau vietą prie pačio dr. J. Šliūpo kapo.

Sąryšyje su L. Prūseikos palaidojimu, kai kurie patrijotiškai nusiteikę asmenys savo artimųjų palaikus iš Lietuvių Tautinių kapinių žada perkelti kitur.

Taigi ne visi žmonės ir po mirties turi ramybę, ypatingai ten, kur įsivelia raud. garbintojai".

Grupinių ekskursijų nebus

JAV lietuvių laikraštyje "Darbininke" Nr. 30 rašoma:

"Kelionių biurai iš New Yorko praneša, kad šią vasarą Lietuvon kolektyvinių ekskursijų nebus rengiama. Vilniuje bus leidžiama sustoti ir pasilikti 5 dienoms, kiek ilgiau Rygoje ir kituose Rusijos ir jos okupuotuose miestuose. Vilniuje viešbutis per naktį su maistu kaštuos 35 dol., o jeigu kurie norės pasimatyti su giminėmis, tai jei tik laiko bus, galės išsikviesti į Vilnių.. Tai sužinoję, gal teisingai sako, kad Lietuvoje Maskvos sukurtuose kolchozuose baudžiauninkų gyvenimas negerėja, bet vis labiau smunka. Ypač labai skurdžiai atrodo jų gyvenvietės. Lietuvos okupantas bijodamas jų melą demaskuojančių pranešimų ir kalbų, dėl to vėl bando uždaryti duris į lietuvišką kaimą".

Spaudoje ir Gyvenime

Šitaip rašo Lietuvoje

"Šluota" Nr. 5 paskelbė šitokio turinio laišką, kurį parašė Kėdainių rajono profesinių sąjungų darbuotojai. Laiškas skamba šitaip:

"C turi nuobaudą papeikimą už darbo metų pijokavimą. Už šį grubų darbodrausmės pažeidimą kas gali privesti prie materialinių trūkumų reikalinga iš darbo atleistie".

Iš Lietuvos

Savo giminaičiui JAV rašo:

"Pas mus gyvenimas geras. Dabar turime naujus pinigus, tai gyvensime dar geriau, turtingiau žada geriau mokėti už darbus. Žadėjimais ir viltimis gyventi reikia. Taip, tai nieko geresnio pas mus ir nėra. Prezidentų nerenkam, nes jie mums nereikalingi. Atstovauja sekretoriai. Gerai, kad išrinkote naują prezidentą. Gal ką gero ir mums padarys? Gal nebus kaip tas senis kad buvo užsnūdęs. Mes labai trokštame iš jūsų išgirsti visokių žinių, bet kad mūsų aparatai labai ant jūsų programų pyksta, ūžia, cypia. Bet šį bei tą sužinome, kas dedasi pasaulyje. Mes gyvename tik todėl, kad reikia gyventi. Esame įkinkyti į darbus. Neturime laiko nei pagalvoti, išskyrus tik apie pragyvenimo egzistenciją. Manome, kad jūsų spauda šiek tiek gal rašo apie mus. Pas mus iš spaudos sužinome tik tai, kas mūsų vyriausybei tinkama. Kitokių žinių negirdime. Esam paskendę darbuose ir rūpesčiuose, vis kažko laukiame . . .

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbourne

Pakrikštyta: Kristina, Milda Rozalija Didelytė, Vytauto ir Mildos duktė

Šeštinės — Kristaus Dangun Žengimo šventė šį ketvirtadienį. Šventė privaloma. Atskirų pamaldų neturėsime. Kiekvienas šv. Mišias išklauso artimiausioje bažnyčioje. Tą dieną bažnyčiose bus Mišios ir vakare.

Ateinantį šeštadienį gegužinės pamaldos parapijos name 6 val. vakare. Po jų bus rodomi spalvuoti paveikslai iš Australijos kalnų. (p. Butkūnas)

Motinos Dieną minėsime ateinantį sekmadienį. Vaikai šią dieną šv. Komuniją priima už savo mamytę. Išpažinčių bus klausoma nuo 11 val. prieš pamaldas. Šv. Mišios šią dieną bus laikomos už motinas. Mišių aukai kiekvienas įmeta į aukų dėžutę kad ir mažą auką. Po pamaldų Motinos dienos minėjimas parapijos salėj. Minėjimą ruošia Par. Sekm. Mokykla.

Sydney

Gegužės 14 d. Sydney bus minima Motinos Diena. Pamaldos už mirusias ir gyvas motinas Camperdown 12 val. Bus tik šios vienos pamaldos, į kurias kviečiami visi, o jaunimas — ateitininkai ir skautai raginami priimti šv. Komuniją už savo motinas.

Išpažinčių bus klausoma nuo 10 val. 30 min. prieš pamaldas.

Kadangi tai antras mėnesio sekm. — visų vaikučių mėnesinė išpažintis ir Komunija.

Kaip ir per visus gegužės mėn. sekmadienius Camperdown tuojau po šv. Mišių bus giedamos gegužinės pamaldos.

Motinų pagerbimas — minėjimas tą pat (14) dieną 5 val. po pietų "Dainavos" salėje Bankstown. Meninėj programoj matysime mūsų mažuosius. Minėjimas ruošiamas ateitininkų ir skautų kartu. Kviečiama visus maloniai atsilankyti.

Gegužės 21 d. pamaldos Bankstown St. Brendan's bažn. 10.45v.

Gegužės 21 d. 5 val. pp "Dainavos" salėje Bankstown gegužinės pamaldos.

Gegužės 28 d. pamaldos Wentworthville karmelitų bažn. 10.45

Gegužės 28 d. Wollongong lietuviams pamaldos W. Katedroj 5v o po šv. Mišių gegužinės pamaldos.

Gegužės 31 d. užbaigiamosios gegužinės pamaldos Bass Hill lietuvių kolonijoj 6 val. 30 min. vakare **K.P.B.**

Newcastle

Sekančios pamaldos Newcaltelio ir apylinkės lietuviams bus laikomos geg. 14 d. 9.30 val. ryto šv. Lauryno bažnyčioje, Brodmedove, ryšium su **Motinos Diena**. Šia proga prašoma eiti skaitlingai šv. Komunijos, ypač jaunuomenę. Išpažinčių bus klausoma prieš pamaldas, nuo 8.45 val. iki 9.20. Prašoma nevėluoti — nuo 9.20 v. išpažinčių nebus klausoma.

Po pamaldų parapijos salėje vyks **motinėlių** pagerbimas: paskaita, deklamacijos ir pan.

Newcastelio Lietuvių Choras, vadovaujamas S. Žuko ruošia **KONCERTĄ ir ŠOKIUS** šeštadienį, geg 13 d., punktualiai 7.30 v. vakaro ANZAC HALL salėje — Hamiltone. Į koncertą maloniai pažadėjo atsilankyti Maitlando vyskupas J. E. Jonas Toohey. Šokiams gros geras italų orkestras. Veiks bufetas. Visi tautiečiai ir jų draugai nuoširdžiai kviečiami.

Geelong

Geelongo lietuviams specialių pamaldų gegužės mėn. pirmą sekmadienį, geg. 7 d., ir antrą gegužės mėn. sekmadienį, geg. 14 d., nebus. Kapelionas išvyksta į ligoninę operacijai — Holly Cross ligoninė Geelonge.

Kun. dr. P. Bačinskas

ADELAIDĖ

ŠV. KAZIMIERO MOKYKLOS SUSIRINKIMAS

1961 m. balandžio 22-ją dieną įvyko šv. Kazimiero Liet. Sav. Mokyklos tėvų susirinkimas, kurį nuoširdžiu žodžiu pradėjo mokyklos vedėja p. E. Varnienė. Savo žodyje vedėja ragino tėvus nekreipti dėmesio į iš šalies mūsų mokyklai daromus priekaištus, bet aktyviai įsijungti į mokyklos darbą. Priminė Tėvų Komiteto reikalingumą, teikiant mokyklai materialinę paramą, taip pat ir visokeriopai padedant. Prašė tėvus padėti vaikams moksle, pabrėždama, kad vaikučiai turėtų kas dieną bent kelioliką minučių skirti lietuviškai knygai, kas be tėvelių priežiūros sunkiai pasiekiama. Užsiminė apie užsimojimus padėti neturtingiems mokyklos vaikams. Prašė Tėvų Komitetą visada palaikyti kontaktą su vedėja ir mokytojais. Tėvai tam pilnai pritarė dar pasiūlydami, kad Tėvų Komitetas nebūtų laikomas atskiru vienetu ir kad kasa būtų palikta mokyklos žinioje — taip ir buvo nutarta.

Pasisakymuose ilgiausiai kalba užtruko apie vaikų kalbėjimą angliškai. Ieškota būdų to išvengti. Mokyklos vedėja tėvus padrąsino pabrėždama, kad bus imtasi žygių kovai su tomis negerovėmis, kad jau turima daug planų, kaip tai įgyvendinti.

Buvo nutarta pertraukos metu duoti vaikučiams arbatėlę. Tėvai iš savo pusės pažadėjo prisidėti prie mokyklos inventoriaus išmokėjimo ruošiant loterijas, mažo pobūdžio pobūvius, iškylas.

Į Tėvų Komitetą išrinkta: pirmininku p. Kuncaitis, vicepirm. p Barauskas, sekret. p. Uldukienė, iždin. p. Gudiškis ir p. Staugienė — narys. Susirinkimas praėjo jaukioj, šeimyniškoj nuotaikoj.

R. Kubilienė

SYDNEY

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Motinos Dienos minėjimas šiais metais įvyks gegužio mėn. 14 d. Pamaldos, kaip anksčiau skelbta spaudoje, bus tiktai vienos Sydnėjaus lietuviams Campeddowno bažnyčioje 12 val. Minėjimas su menine programa prasidės 5 val. vak. Bankstowno lietuvių salėje "Dainava", East Terrace, Bankstown. Kviečiame kuo daugiausia Sydnėjaus visuomenės atsilankyti į šį minėjimą. Programą šiemet beveik pilnai išpildys Sydnėjaus jaunieji ateitininkai, skautai, garsiosios Cabramatos mažosios dainininkės ir savaitgalio mokyklų mokiniai.

Po oficialios dalies seks pasilinksminimas su šokiais žaidimais prie plokštelių muzikos. Beto bufetas su karšta kavute ir alučiu.

Šį minėjimą bendromis jėgomis ruošia ir visus nuoširdžiai kviečia Sydnėjaus skautai ir ateitininkai. **Rengėjai**

Kat. Mot. Susirinkimas Adelaidėje

Tik išėmus drobę iš staklių audėja gali pilnai apžvelgti raštų margumą ir savo darbo grožį. Tik balandžio 16 d. Liet Kat. Centre įvykusiame ataskaitiniame - metiniame Adelaidės Liet. Kat. Moterų Draugijos susirinkime atsiskleidė organizacijos nuveiktų darbų pilnas vaizdas, kuris visumoje nustebino net tuos darbus dirbusias. Tikrai nemažai padaryta.

Draugijos pirmininkei K. Dičiūnienei trumpu žodžiu susirinkimą atidarius ir kun. J. Kungiui sukalbėjus maldą, susirinkimui pirmininkauti buvo pakviesta M. Gavėnienė, sekretoriauti — A. Zakienė.

Dvasios Vadas kun. J. Kungys savo kalboje iškėlė reikalą gyvenimą derinti su tikėjimu ir ne tik vėliavoje, bet ir širdyse nešti pasaulin Tiesą ir Meilę. Baigdamas padėkojo Draugijai už didžiulį darbą ir aukas šv. Kazimiero koplyčiai - bažnyt. rūbų įtaisymą.

Sekretorei paskaičius pereito metinio susirinkimo protokolą ir mandatų komisijon išrinkus A. Stepanienę ir R. Kubilienę, pirmininkė K. Dičiūnienė patiekė išsamią Draugijos veiklos metinę apyskaitą. Pasidžiaugusi metų bėgyje gerokai padidėjusiu Drjos narių skaičiumi, pirmininkė išskaičiavo visus per metus nuveiktus darbus. O jų eilė netrumpa: 1. Šv. Juozapo bažnyčios ir vėliau šv. Kazimiero koplyčios puošimas ir tvarkymas. Sutikusių gėlėmis puošti koplyčią sąrašas sudarytas iki sekančių Kalėdų. 2. Talkininkų maitinimas ruošiant šv. Kazimiero koplyčią. Nuo 1960.III.3 iki 1961.IV.16 buvo paruošti 35 pietūs ir jais pamaitinti virš 500 talkininkų. 3. Parengimai ir vaišės. 1960 metais: VI.12 Puikiai pavykusi Dr-jos tradicinė loterija, VIII.7 Dr-jos Dvasios Vado kun. J. Kungio 15 metų kunigystės jubiliejaus pietūs, VIII.14 Dr-jos metinė šventė ir bendros vaišės, IX.3 Bilietų platinimas ir bufetas "Šv. Balso" baliuje, X.23 bufetas PALK Dr-jos gegužinėje, XI.20 šv. Kazimiero koplyčios šventinimo proga suruoštos vaišės, kuriose dalyvavo virš 200 asmenų, XI.27. Kartu su mamytėmis ruoštos vaišės Pirmąją Komuniją priėmusiems vaikučiams, XII.17 Tokiu pat būdu suruoštos vaišės mokiniams, užbaigusiems mokslo metus šv. Kazimiero liet. mokykloje, XII.24 Bendros Kūčios Liet. Kat. Centre, kuriose dalyvavo 83 asmenys. 1961 metais: II.5 PALK Dr-jos Tarybos talkininkams suruoštoje išvykoje į gamtą veltui pavaišinome rėmėjus savo gamintais valgiais, IV.9. Kartu su mamytėmis suruošėme vaišes šv. Kazimiero liet. mokyklos rengto Velykų Margučio programos dalyviams ir svečiams. 4. Įtaisyti bažn. rūbai šv. Kazimiero koplyčiai, kuriuos sudaro 6 arnotai, kapa su speciaiiu šaliku, 2 albos, 3 kamžos, 2 altoriaus ir tabernakulo uždengimai, uždengimas Dievo Stalui, kurio pamainą paaukojo p. Tamašauskienė, kryžiaus ir statulos uždengimai ir kt. Visus bažnyčios skalbinius pasiuvo Valdybos narė A. Uldukienė. 5. Mokinių maitinimas. Nuo X.7 iki XII.20 lankantiems šv. Kazimiero liet. mokyklą pertraukos metu buvo duodama arbata ir užkandžiai, kuriems produktus aukojo p. A. Zarcinas. 6. Karšti užkandžiai sekmadieniais duodami nuo XII.4 sudaro reguliarias Dr-jos pajamas. 7. Šalpa. Punsko lietuviams per p. Liutkų pasiųsti 8 siuntiniai su suaukotais rūbais ir avalyne. Pasiųsta aukų kun. dr. P. Jatuliui ir per jį neturtingiausiam kunigui ar klierikui šv. Kazimiero kolegijoje Romoje. 8. Įsigyta: Drjos štampas, albumas Dr-jos veiklos nuotraukoms, staltiesių, kurias pasiuvo Valdybos narė M. Gerulaitienė, virtuvės bei stalo indų, dulkių siurblį, kuris vartojamas koplyčios valymui ir kt. 9. Kiti darbai. Dr-jos atstovės dalyvavo Australijos Liet. Kat. Suvažiavime, Valdybos viešu pareiškimu "Informacijoje" reagavo į "AL Žinių" mestus kaltinimus ir užgauliojimus kapelionui, užprenumeruota "Moteris" skaityklai LK Centre ir kt. Visas kelionių išlaidas, surištas su Dr-jos veikla, Valdybos narės pačios padengdavo. Baigdama pranešimą pirmininkė K. Dižiūnienė nuoširdžiai padėkojo kapelionui, narėms ir visiems prie Dr-jos veiklos prisidėjusiems. Tačiau pranešime liko nepaminėta eilė darbų - darbelių, reikalų-reikalėlių, kuriuos tekdavo neretai vienai Pirmininkei sutvarkyti ir atlikti. Ji tai padarė nedejuodama ir nesigirdama.

Kasininkė A. Mainelienė pateikė Dr-jos kasos apyskaitą. Metų laikotarpyje kasa turėjo pajamų £748.14.4, iš kurių stambesnes sumas sudarė vaišių ir bufetų pajamos — £430.14.5, loterijos — £180.2.0, sekmadienio užkandžiai — £44.15.8 ir asmeninės aukos — £32. Per tą laiką išlaidų turėta £740.11.9, iš kurių baž. rūbams išleista £259.1.1, šalpai £61.6.0, vaišių produktams — £356.14.7, inventoriui — £57.3.1 Kasoje yra likę £8.2.7.

A. Stepanienei paskaičius Revizijos Komisijos aktą, kuriuo buvo patvirtintos kasininkės minėtos sumos ir pagyrus Valdybos veiklą ir pavyzdingai iždininkės vedamas keturias kasos knygas bei sekretorės tvarkingai vedamą Dr-jos raštinę, pirmininkės ir kasininkės apyskaitos susirinkimo buvo vienbalsiai primtos.

Pirm. K. Dičiūnienei pasiūlius ir sus-mui nubalsavus, Dr-jos įstatų paragrafas 5 papildytas sakiniu: Draugijos narės moka nario mokestį 5 šilingus metams.

Naujon Dr-jos Valdybon slaptu balsavimu iš visų narių buvo išrinkta: A. Mainelienė, E. Kervelienė, S. Pusdešrienė, M. Gerulaitienė, A. Uldukienė, G. Opulskienė, K. Dičiūnienė. Revizijos Komisijon — B. Budrienė, R. Kubilienė, A. Stepanienė.

Dr-jos veiklos planą sekantiems metams pasiūlė pirm. K. Dičiūnienė, kurį paskaitė sus-mo pirm. M. Gavėnienė. Jį sudaro koplyčios puošimas ir tvarkymas, telkimas pinigų šalpos reikalams, LK Centrui ir trūkstamų bažn. rūbų įtaisymui, meninio šiupinio suruošimas. Pirm. Komuniją priėmusiems pusryčiai, LK Moterų Dr-jos šventės (Žolinėse) ir bendrų Kūčių suruošimas, bufetai PALK Dr-jos parengimuose, įvairūs kultūriniai parengimai (popietės, paskaitos, vaikų stovykla) ir visokeriopa pagalba šv. Kazimiero Liet. Savait. Mokyklai. Kun. Kapelionas veiklos planą papildė siūlymu kreipti daugiau dėmesio į liet. jaunimą ir skaityti bei platinti kat. spaudą.

Svarstant einamuosius reikalus buvo išreikštas pageidavimas dažniau šaukti visuot. susirinkimus, užsakyti daugiau laikraščių skaityklai, prisidėti prie pianino nupirkimo Centro salei ir mokyklai, lankyti ligonius ir Tiesos ir Meilės šūki įnešti į santykius tarpusavyje ir su visais žmonėmis.

Susirinkimas buvo baigtas malda, po kurios visos dalyvės buvo pakviesto bendros kavutės. Ir prie stalo buvo dar ilgai jaukioje nuotaikoje tartasi, kalbėta, prisiminta, dalintasi įspūdžiais.

Taip buvo užbaigti pirmieji Adelaidės Liet. Kat. Moterų Drjos veiklos metai. Gera dirbti mūsų parapijoje — mūsų Liet. Kat. Centre. Čia šv. Kazimiero prieglobstyje yra stipriausia salelė svetimybių jūroje. Čia laukiamas kiekvienas lietuvis, čia LK Moterų Draugija laukia kiekvienos gerų noru lietuvės, nes nariu skaičiui didėjant tuo pačiu didės ir Dr-jos nuveikti darbai Tiesos ir Meilės tarnyboje.

S. Pusdešrienė

SYDNEY

Jau metus laiko sunkiai sirgusi kepenimis ir iškentėjusi net dvi operacijas — š.m. balandžio m. 28 d. Prince Alfred ligoninėj mirė Stefa Eirošienė (paskutiniu laiku pakeitusi pavardę — Lee).

Veliuonė kilusi iš Kartenos — nuo gražiųjų Minijos krantų ir išaugusi skaitlingoj ūkininkų Pilučkių šeimoje. Ištekėjusi už Alekso Eirošiaus taip pat buvo Dievo palaiminta tapdama skaitlingos šeimos motina: 4 dukterų ir 6 sūnų, kurie visi sveiki ir auga kartu, išskyrus vieną Algirdą (18 m.), kuris yra likęs Lietuvoj pas gimines. Vyriausias Aleksas 24, Albina 21, Algirdas 18— likęs Lietuvoj, Virginija 17, Kęstutis 14, Zina 13, Alfredas 10, Kristina 8, Henrikas 5 ir pats jauniausias— Petras vos 3 metų.

Nors dar būdama jauna, tik 43 metų, taip troško pagyventi su savo vaikais, bet sunki ir nepagydoma liga palaužė visas viltis ir pastangas. Mirė aprūpinta šv. Sakramentais.

Į Australiją atvykę prieš 11 metų įsikūrė St. Mary's kolonijoj — už 30 mylių nuo Sydney nusipirkdami seną, istorinį namą prie upelio, kurį gražiai buvo sutvarkę, o aplinkui užauginę sodą.

Tiek pamaldose už a.a. Stefą Eirošienę, kurios buvo laikomos sekmadienį (30 d.) St. Mary's bažn., tiek ir palydint į Lietuvių kapines Rookwood 1 d. gegužės, susirinko visa St. Mary's lietuvių kolonija ir daug kitų artimųjų bei pažystamų. Žvelgiant prie kapo į liūdintį vyrą Aleksą ir tą būrelį susiglaudusi ir verkiančių vaikų — buvo toks jaudinantis įspūdis, kad ir kapelionas tardamas atsisveikinimo-paguodos žodį vos pajėgė išsilaikyti ir pats kartu nepravirkęs. Tai didinga motina, kuri tarsi saulė pakildama su karžygiška drąsa išėjo per gyvenimą nešdama gyvybę, džiaugsmą ir meilę — ne be pėdsako ir ne be prasmės. Ji mirė nesulaukusi Motinos dienos, bet ji tikrai užsitarnavusi ir tų vainikų ir gausių gėlių, kurios eilių eilėmis apsups jos najai supiltą kapą"— tarė kapelionas. "Vaikučiai, štai jūsų Motina, — šioji gegužės 1-ji tarsi taria jums mirusioji rodydama Marijos paveikslą, — pasidėkit jį šalia manojo— tegu Ji bus jūsų Globėja, Užtarėja ir Vadovė jūsų gyvenime" — užbaigė kapelionas. Amžiną atilsį!

SPORTAS

ADELAIDE

A.L.S.K. "Vytis" Baliaus Gražuolė

Baliaus gražuole tapo jauna Australijos gyventoja p. Renata Umerytė, kuri dar šio krašto kalbos nespėjo išmokti, bei Rok- enroll, nes Lietuvoje yra uždrausta. Antra vieta teko jau buvusiai gražuolei p. Kitienei ir trečia p. Gučiuvienei.

A.L.S.K. "Vytis" maloniai dėkoja pp J. Janavičiams už skanius ungurius ir pp Zarcinams už vištas, kurios puošė baliaus maisto bufetą.

Taip pat už pasidarbavimą ruošiant maisto produktus pp N. Kitienei, Jaunutienei, S. Visockienei ir baliaus talkininkams: pp. V. Paliukevičiui, J. Kazėnui, J. Milakniui, J. Donėlai ir visiems kitiems kuo nors prisidėjusiems.

Krepšinis — vyrai

Vytis I - West Torrens 57-62

Baigėsi lietuvių nenauda, bet tai buvo pirmos žiemos sezono rungtynės.

Vytis II - South 47-56

Vytis III - North 29-19

Moterys

Vytis - Fellons 66-35

Mūsų mergaitės žaisdamos labai darniai neturėjo vargo pasiekti puikaus rezultato. Taškus pelnė: M. Kelertaitė 25, R. Andriušytė 17, D. Radzevičiūtė 12, Kitienė 6, Šiukšterytė, L. Radzevičiutė, Pečiulytė po 2.

Vytis II - Demons 22-79

Antroji jaunesnė komanda tapo smarkiai sumušta, bet galima tikėtis geresnės ateities. **Edas**

Geelong

— Kun. dr. P. Bačinskas po sėkmingos operacijos sveiksta Holy Cross ligoninėje, Geelonge

Motinos Dienos minėjimas įvyks gegužės 21 d. Pamaldos bus 11 val. 15 min. Bell Park, Holy Family bažnyčioje. Tą dieną iškilmingas šv. Mišias už visas motinas laikys kun. dr. P. Bačinskas. Pats minėjimas įvyks Liet. bendruomenės namuose 2 val. 30 min. p.p. Tai dienai pritaikintą paskaitą skaitys svečias iš Melbourno. Programą išpildys savait galio mokyklos mokiniai. Kviečiami visi tautiečiai skaitlingai pamaldose ir minėjime dalyvauti. Pasimelsti už savo mylimas motutes, gyvas ar mirusias, ypač už tas didvyres, kurios buvo ištremtos iš savo krašto: daug iškentėjo kančių kalėjimuose ir Sibiro taigose. **V. S.**

MELBOURNE

Nauja studentų valdyba

Nauja Melbourno studentų valdyba praneša, kad per visuotinį susirinkimą buvo išrinkta sekančios sudėties valdyba: A. Fišeris, K. Zdanavičius, K. Česnaitė ir R. Šližys. Valdybos nariai pasiskirstė pareigomis: pirm. A. Fišeris, sekret. K. Zdanavičius, iždin. R. Šližys, pabaltiečių studentų ryšininku K. Česnaitė. Naujos valdybos uždavinys yra suruošti studentų metinį balių ir initium semestri. Po to seks pabaltiečių reikalai ir konstitucijos pakeitimas, kartu dalyvaujant Anti-Bolshevik Block of Nations susirinkimuose.

Melbourno Skyriaus Valdyba.

INFORMACIJA

Brig. gen. gyd. Vlado Nagius-Nagevičiaus atminimui paminklas — leidinys jau spausdinamas. Jį redagavo Dr. B. Matulionis. Leidinyje daug Nepriklausomos Lietuvos istorinės medžiagos, surinktos gen. St. Raštikio, Prof. J. Puzino, Dr. B. Matulionio, Dr. Vl. Ingelevičiaus ir kitų. Leidinys leidžiamas geram popieriuje ir bus įrištas į kietus viršelius.

Leidinyje apžvelgiama Vl. Nagiaus-Nagevičiaus biografija, Karo muziejaus istorija, Lietuvos karo sanitarijos veikla, Gydytojų Fraternitas Lituanica Korporacija Archeologiniai kapų ir piliakalnių fortifikacijų kasinėjimai, Jūrininkų sąjunga, Karo invalidų sąjunga, visuomeninių organizacijų veikla ir kita.

Man, to leidinio leidėjui, būtų didelė garbė įamžinti Tamstos vardą rėmėjų sąraše. Tuo pagerbtumėt velionį Vl. Nagių-Nagevičių, o man labai palengvintumėt leidimo naštą. Rėmėjams, aukojusiems $10.00 ir daugiau, taip pat bus pasiųstas ir šis istorinis leidinys.

Savo auką, ne vėliau kaip iki birželio mėn. 1 d., prašau siųsti:

Mrs. Veronika Nagius, 37950 Euclid Ave., Willoughby, Ohio. arba: A. Mauragis, 82 Victor Ave. Picnic Point, N.S.W., tel. UU6707. Su gilia pagarba **Veronika Nagevičienė**

"Kristaus Gyvenimas"

Knyga, kuri bus plačiausias Kristaus gyvenimo aprašymas, koks kada buvo pasirodęs lietuvių kalboje, jau atiduotas "Nida" spaustuvei rinkti. Šio didelio, 800—900 pusl., veikalo išleidimas pareikalaus daug lėšų, todėl nuoširdūs ir rūpestingi katalikai kviečiami knygą iš anksto užsiprenumeruoti. Garbės prenumeratoriai, įmokėję A£2.11.- ar daugiau, bus surašyti knygos gale.

Pinigus siųskite: Melbourno Par. Kiosko vedėjui (N.Butkūnas 9 Cowper st., St. Kilda Sth. Vic), arba pačiam leidėjui — kun. P. Daukniui (21, The Oval, Hackney Rd., London E.2) angliškais £2.-.- ar daugiau.

Printed by Polpress Pty Ltd 23 Clifton St., Richmond, Vic. Published by Mr. A. Grigaitis, as Prezident of Lithuanian Catholic Federal Committee, 6 Pine St. Malvern, Vic.

A. A, Jonas Aleksa

(Atkelta iš 3 pusl) "Turiu jau 73 m. amžiaus, džiaugiuosi anūkais, nes gyvename keturios kartos po vienu stogu.

"Iš visos mūsų didelės šeimos liko sesuo Leokadija Lenkijoje. Jos vyras vokiečių buvo sudegintas Oranenburge, prie Berlyno. Ir aš čia — Amerikoj...

"Jono žmona, atvargusi ilgus metus Sibire, grįžo į Lietuvą, bet niekur negauna darbo. Visos trys dukterys dar tebėra Sibire. Vyriausioji — Daina yra našlė su dukrele, beveik akla, dirba kolchoze. Jonė — vedusi, gyvena kažkur sovchoze. Jos du vaikučiai prieš porą metų užduso gaisre. Jos vyras — elektrikas, lietuvis. Ada yra gailestingoji sesuo Tomske — labai silpnos sveikatos. Jos visos tenai labai vargsta. Mes globojom šiek tiek, bet nedaug patys galim. O daugiau giminių Amerikoj (be mūsų) — neturi nieko".

"P.S. Prisiunčiu Jums nuotrauką su kryžiumi, padarytą iš lentukių, ant a.a. Jono kapo, o taip pat — ir nuotrauką, rodančią kaip Jonas atrodė prieš pat mirtį. Tas nuotraukas man prisiuntė jo duktė

"Labai, labai esu Jums dėkinga už visą darbą ir rūpestį. Taipogi labai ačiū, kad užjaučiate a.a. Jono liūdną likimą. Daugiau ir nebeatsimenu nieko, nes ir galva jau taip nebeveikia, kaip reikėtų... Su pagarba: Emilija Aleksaitė — Paulionienė."

Už ką rudieji naciai buvo ištrėmę Prof. J. Aleksą?

Pasibaigus vieneriems metams pirmosios bolševikų okupacijos Lietuvoje, ją pakeitė rudųjų vokiškųjų nacių okupacija. Ir pastarieji pradėjo siautėti Lietuvoje, likviduodami Laikinąją Lietuvos Vyriausybę, "atnacionalizuodami" lietuvių turtus ir žemes bet jų negrąžindami tikriesiems savininkams, o pasilikdami sau, eksterminuodami žydus ir t.t. Reikėjo gi kam nors į tai reaguoti, nes nereagavimas — būtų reiškęs sutikimą su okupantų veiksmais. Dėl tos tad priežasties — pirmasis, kaip buvęs Seimų atstovas ir vyriausybės narys, į tai reagavo Prel. Mykolas Krupavičius, parašydamas okupanto Generaliniam Komisarui Kaune du memorandumus, kuriuose buvo iškelta okupacinių organų neteisėti ir nepateisinami veiksmai. Trečias memorandumas tam pačiam komisarui buvo įteiktas trimis parašais: buv. prezidento K. Griniaus, buv. Žemės ūkio ministerių: Jono Aleksos ir Mykolo Krupavičiaus.

Visa tai pasibaigė tuo, kad K. Grinius buvo iškraustytas iš Kauno ir apgyvendintas jo tėviškėj Sasnavos parapijoj. Krupavičius ir Aleksa 1942 m. gruodžio mėn. 5 d. — buvo išgabenti į Vokietiją. Pradžioje jie buvo kalinami, vėliau — internuoti. Iš hitlerininkų globos M. Krupavičių 1945 m. balandžio 25 d. išlaisvino atėjusi amerikiečių kariuomenė, o Joną Aleksą, nusilpusį ir išvargusį, nepajėgusį pasitraukti tolyn, deja, užklupo vėl pirmieji "išlaisvintojai" — bolševikai ir išgabeno jį į Sibirą, kur tas senelis turėjo mirti ir palaidoti savo kaulus svetimoj, šalčio nuolat sukaustytoj, žemėj... ("Tėvynės Sargas" Nr. 2-3, 1959 m.).

Tad, štai, a.a. Prof. Joną Aleksą trėmė rudieji mūsų Tėvynės okupantai, trėmė ir raudonieji. Žinoma, dar permaža ir tai pasakyti. Jį, kaip iš sesers atsiminimų ir biografijos žinių matome, kalino ir caristiniai Lietuvos pavergėjai. Dėl viso šito — stojasi prieš akis klausimas: Už ką? Atsakymas — nekomplikuotas ir neilgas Už tai, kad jis buvo lietuvis, didelis patrijotas ir karštai mylėjo savo gimtąjį kraštą, kurį grobuoniškieji mūsų kaimynai—vis kėsinosi pasiglemžti sau. Gi vienas iš jų — raudonasis imperialistas — ir dabar turi uždėjęs priespaudos leteną ant šventosios Lietuvos žemelės... Ilsėkis ramybėje Taurus Lietuvi, tolimuose Sibiro sniegynuose, o lietuvių tauta — neužmirš Tavo jai padarytų didelių darbų ir gausių nuopelnų Lietuvai...

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju kun. P. Butkui, p.p. Jūragiams, p.p. Motuzams, laidotuvių biurui: Funnerals of Distinction, Beatrice Street kaimynams, Newington State Hospital medical, nursing & outdoor staff and patients ir visiems kitiems, kurių neįmanoma visi vardais paminėti, prisidėjusius vienokiu ar kitokiu būdu palydint mano vyrą A. A. Mykolą Mardosą į amžino poilsio vietą. Nuoširdus ačiū.

Jadvyga Mardosienė

Mylimam tėveliui Lietuvoje mirus, p. St. Švambarienę ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Melbourno Liet. Kat. Mot. Draugija

Melbourne

Pirmosios Gegužinės

Gegužės 6 d. Parapijos Name įvyko pirmosios šiais metais gegužinės pamaldos. Susirinko gražus būrys lietuvių kartu su jaunimu. Po pamaldų salėje įvyko kun. P. Vaserio paskaita apie erdvių mechaniką. Paskaitos metu prelegentas supažindino klausytojus apie masės jėgą, kelionių į erdvę sunkumus ir galimybes.

Svečiai iš Adelaidės

Iš Adelaidės savo artimųjų JAV aplankyti išvyko K. Garbaliauskienė ir J. Naujalienė. p. J. Naujalienė drauge su p. Paliuliene gegužės 5 d. lankėsi Melbourne ir ta proga apžiūrėjo Parapijos Namą ir "Tėviškės Aidų" spaustuvę.

PADĖKA

Už taip gražiai pavykusią loteriją Melbourno L. K. M. D-jos Valdyba dar kartą nuoširdžiai visiems dėkoja už fantus bei pinigus loterijai paremti. Taip pat labai didelis Ačiū visiems mėginusiems savo laimę.

Melbourno L. K. M. D-jos Valdyba

MELBURNIŠKIŲ METINĖ PROGA

Kur eisiu, kur neisiu, į

Studentų Balių Eisiu

Pradėsiu penktadienį, užbaigsiu šeštadienį

Richmond Town Hall

birželio 2 d.

Vietas reservuotis po pamaldų mažojoj bažnytinėj salėj

Baliaus pradžia 7.30 val. p.p.

Socialinės Globos Moterų Draugija Melbourne praneša mieliems tautiečiams, kad š. m. gegužės mėn. 19 d. (penktadienį) ruošiamas

METINIS BALIUS

Veiks Draugijos paruoštas turtingas bufetas su gėrimais, kurie bus parduodami krautuvės kainomis.

Nepraleiskite progos atsilankyti ir praleisti keletą malonių valandų. Tuo pačiu prisidėsite prie šalpos ligonių, senelių ir kitų.

Bilietai gaunami pas p.p. Alekną, Baltokienę, Čirvinską, Kuncaitienę, Klupšienę, Zabielą ir Žiedienę.

Baliaus pradžia 7 val. iki 1.30 val.

Balius vyks BRUNSWICK TOWN HALL. Važiuoti iš Elizabeth St. tramvajais No. 18, 19, 20 iki 26 sustojimo (Town Hall), Sydney Rd.

Suaugusieji aukoja 18/-, *nedirbantieji moksleiviai* 10/-

Iki malonaus pasimatymo

Soc. Globos Moterų Draugija

SPECIALUS PRANEŠIMAS

NAUJAS BŪDAS SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ SIŲSTI

Nuo 25 vasario 1961 metų siuntiniai užsakyti per Baltic Stores Ltd., pasieks siutinio gavėją laike 4 savaičių.

Taip pat siučiame siutinius į Estiją, Latviją, Lenkiją, Rusiją, Sibirą, Ukrainą.

Siunčiame tik geriausios rūšies prekes už žemiausią kainą.

Medžiagos, avalynė, vaistai, maistas, gatavi rūbai, oda ir visa kita, ką galima siųsti su Intourist leidimu.

Kiekvieno siuntėjo pageidavimai patenkinami.

Įvairūs paaiškinimai ir informacijos teikiama veltui.

Mielai pasiunčiame ir pačių siuntėjų paruoštus siuntinius

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

Vienintelė lietuviška siuntinių bendrovė Anglijoje.

421, HACKNEY Rd., LONDON, E. 2. ENGLAND.

KIEKVIENO SIUNTINIO PRISTATYMAS GARANTUOTAS